

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 2

БЕОГРАД 1933 ГОДИНЕ

КЊИГА 6

XLVII РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ОДРЖАН 8 ЈУНА 1933 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО

Претседник

Д-Р КОСТА КУМАНУДИ

Секретар

АНТЕ КОВАЧ

Присутни су г.г. Министри: Претседник Министарског савета др. Милан Сршкић, Министар без портфеља др. Алберт Крамер, Министар социјалне политике и народног здравља Иван Пуцел, Министар без портфеља др. Драгутин Којић, Министар трговине и индустрије др. Илија Шуменковић, Министар без портфеља др. Будислав Гргур Анђелиновић, Министар шума и рудника Павао Матица, Министар финансија др. Милорад Ђорђевић, Министар иностраних послова Богољуб Јевтић, Министар просвете др. Радејко Станковић, Министар физичког васпитања народа др. Лавослав Ханжек, Министар пољопривреде др. Љубомир Томашић.

ПОЧЕТАК У 10,45 ЧАСОВА.

САДРЖАЈ:

Пре дневног реда: 1 — Читање и усвајање записника XLVI редовног састанка;

2 — Примедба на записник Брајка Аврамовића и одговор секретара Анте Ковача;

3 — Читање указа Његовог Величанства Краља о уважавању оставке Министра пољопривреде Јураја Деметровића и о постављењу за Министра пољопривреде др. Љубомира Томашића, сенатора;

4 — Читање указа Његовог Величанства Краља о постављењу за Министра без портфеља др. Будислава Гргура Анђелиновића, бившег Министра и народног посланика;

5 — Коментаривни говор Претседника Народне скупштине поводом смрти народног посланика Вјекослава Спиччића;

6 — Саопштење извештаја Сената о усвајању законских предлога: о споразумима и режиму о уређењу специјалних сервиса у Бердану; предлога буџета државних расхода и прихода са предлогом Финансијског закона за 1933/34 годину;

7 — Саопштење извештаја о потврђеним законима: Закона о Пакту о организацији Мале антанте; Финансијског закона за 1933/34 годину; Закона о образовању нових срезова: градачачког, маглајског, босанско-граховског, добојског и теслићког; Закона о изменама и допунама за-

кона о избору народних посланика; Закона о изменама и допунама закона о удружењима, зборовима и договорима; Закона о општинама и Закона о споразуму и образовању специјалних сервиса у Бердану;

8 — Саопштење о подношењу законских предлога: о Међународној конвенцији за изједначење подношења резултата анализе материја намењених људској и сточној храни од стране Министра иностраних послова и Министра социјалне политике и народног здравља; о допунској конвенцији о регулисању путем компензације трговачких потраживања између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксембуршке Привредне Уније од стране Министра иностраних послова и Министра трговине и индустрије; о међународном споразуму о бродовима и светлионцима од стране Министра саобраћаја и Министра иностраних послова;

9 — Саопштење о подношењу законског предлога о изменама и допунама Закона о судским таксама од 30 маја 1930 године од стране Бошка Зељковића и другова, народних посланика, и усвајање његове хитности;

10 — Саопштење о подношењу на сагласност уредаба и решења Министарског савета о поступку посредовања од 4 јануара 1933 године и о регулисању исплата улога код појединих новчаних завода од 27 децембра 1932 године;

11 — Подношење Народној скупштини од стране Ми-

министра финансија на одобрење решења Министарског савета бр. 10105 од 12 априла 1933 године, решења Министарског савета бр. 14150 од 23 маја 1933 године и решења Министарског савета бр. 14846 од 31 маја 1933 године;

12 — Саопштење одборских извештаја за проучавање законских предлога: о изменама и допунама закона о лекарима специјалистима за болести уста и зуба и о зубним техничарима; о организацији ватрогаства; о обавезном телесном васпитању; о преносу права власништва имања са гимнастичког друштва „Душан Сиљни“ у Београду на савско друштво Београд — Матица;

13 — Саопштење интерпелација народних посланика: Мустафе Мулалића и другова на Министра трговине и индустрије, просвете и финансија о ликвидацији „Народног дела“; др. Анте Кунтарића на Министра финансија о неисплаћивању исељеничких дугова, уложених код Хрватске сељачке задружне банке у Загребу; др. Николе Кешељевића и другова на Министра иностраних послова о писању стране штампе о ревизији уговора о миру; Милоша Драговића на Министра саобраћаја о раду Удружења поштанско-телеграфских и телефонских службеника; др. Николе Никића и другова на Претседника Министарског савета о противзаконитој пресуди Државног суда за заштиту државе против др. Влатка Мачека, и др. Милана Метикоша и другова на Министра саобраћаја о бесплатном превозу народа на зборове Ј.Р.С.Д. странке;

14 — Саопштење извештаја Министара унутрашњих послова и шума и рудника о одговорима на посланичке интерпелације;

15 — Саопштење захтева Министра правде за издавање суду народних посланика;

16 — Отсуства народних посланика;

17 — Молбе и жалбе;

18 — Разна акта;

19 — Питање народног посланика Стевана Ђирића и Југословенског народног клуба на Министра иностраних послова о писању штампе о ревизији уговора о миру.

Говорници: Бранко Аврамовић, Министар иностраних послова Богољуб Јевтић, Стеван Ђирић, др. Људевит Ауер, др. Људевит Пивко, др. Никола Кешељевић.

Претседник др. Коста Кумануди: Отварам XLVII редовни састанак Народне скупштине. Изволите чути записник XLVI редовног састанка.

Секретар Анте Ковач прочита записник XLVI редовног састанка.

Претседник др. Коста Кумануди: Има ли каква примедба на записник? Има реч народни посланик господин Бранко Аврамовић.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божјој и вољи народној

Краљ Југославије,

Уважавајући оставку коју је поднео Наш Министар пољопривреде **Деметровић Јурај** и стављајући га на расположење, на предлог Претседника Нашег Министарског савета а на основу чл. 7. Закона о уређењу Врховне државне управе — постављамо:

За Нашег Министра пољопривреде **др. Томашића Љубомира**, сенатора.

Претседник Нашег Министарског савета нека изврши овај указ.

8 маја 1933 године

У Београду

Претседник Министарског савета,

Др. М. Сршкић, с. р.

(Скупштина је читање овога указа саслушала

Бранко Аврамовић: Господо народни посланици, ја сам прошле седнице поднео интерпелацију на господина Министра пољопривреде и пошто господин Министар пољопривреде није био присутан, ја сам образложио хитност те моје интерпелације, али господин Министар, пошто није био присутан, није могао да се изјасни о тој хитности. С тога ја овде понављам то моје тражење и молим Народну скупштину да прими хитност те моје интерпелације против рада Главног савеза српских земљорадничких задруга и тражим да господин Министар пољопривреде прибави важност раду државних органа и његових анкета, како би се тај његов рад поштовао.

Ја сам обавештен да је прва анкета коју је господин Министар пољопривреде послао у Главни савез српских земљорадничких задруга била просто најурена. Друга анкета којој се Главни савез смислио и допустио јој да изврши преглед, била је онемогућавана у томе прегледу и прављене су јој свеколике и многолике сметње. Напослетку резултати оних извида, које је та комисија ипак успела да установи...

Претседник др. Коста Кумануди: То није примедба на записник.

Бранко Аврамовић: Господине Претседниче, прећи ћу ја и на то.

Пошто је комисија ипак успела да пронађе неки незаконити рад, напослетку су и тај извештај и те примедбе, које је она била прикупила, просто нестале из фијоке Главног задружног савеза.

Молим Министра пољопривреде да прибави важност и себи и Министарству пољопривреде и држави над радом Главног савеза српских земљорадничких задруга, а нарочито над радом г. Воје Ђорђевића.

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч секретар Народне скупштине господин Ковач да се изјасни о стављеним примедбама.

Секретар Анте Ковач: Пошто је у записнику тачно унесено како је поступљено са интерпелацијом г. Бранка Аврамовића, то ову примедбу не могу примити.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина прочитани записник? (Прима). Објављујем да је прочитани записник примљен.

Изволте чути један указ Њ. В. Краља.

Секретар Анте Ковач чита:

АЛЕКСАНДАР, с. р.

стојећи и одавала се усклицима: Живео Краљ!)

Претседник др. Коста Кумануди: Изволите чути још један указ Њ. В. Краља.

Секретар Анте Ковач чита:

МИ

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије,

На предлог Претседника Нашег Министарског савета а на основу чл. 7 Закона о уређењу
Врховне државне управе постављамо:

За Нашег Министра без портфеља др. Анђелиновића Гргура Будислава, бившег Министра и
народног посланика:

Претседник Нашег Министарског савета нека изврши овај указ.

8 маја, 1933 године

у Београду

Претседник Министарског савета

Др. М. Сршкић, с. р.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

(Скупштина је читање овога указа саслушала
стојећи и одавала се усклицима: Живео Краљ!)

Претседник др. Коста Кумануди: Господо народни посланици, изгубили смо најстаријег нашег друга Вјекослава Спинчића, — најстаријег по годинама само. Јер његов дух, његова активност, његово интересовање, као и готовост да помогне сваком невољном, да упути сваког неугого, да се заложу за сваког пострадаога нису до последњег откуцаја срца изгубили ништа од оног дивног младићског одушевљења и полета, од оне несаломљиве енергије с којом се још са ђачких клупа Спинчић винуо у борбу живота.

Цео његов дуги век протекао је с краја на крај у служби Богу и народу. Он је био свештеник по уверењу и позиву, али не службеник уске верске дисциплине, која може да буде често нетрпељива и искључива, већ Христов војник који само Божанску истину проповеда и служи јој придржавајући се речи Еванђелисте Луке: „Каквом мјером дајете, онаквом ће вам се враћати“.

За доброту и широкогрудост коју је Спинчић у пуној мери давао и делио, народ, нарочито народ убогих истарских сељака, враћао му је љубављу, поштовањем и поверењем. Кад смо, пре неколико лана, испраћали мртво његово тело у каставску родну земљу, спровод је пролазио кроз редове хиљада људи и жена тугом и болом потиштених за изгубљеним учитељем, добротвором и заштитником. Само зато што је увек и свуда био прави и искрени свештени отац и слуга олтара подигнутог у срцу народном, могао је Спинчић заслужити као највишу почаст, такво признање, које је највише годило скромности честите душе његове.

Југословен још у доба кад је туђинска владавина угушивала не само сваки национални покрет него и сваку помисао за слободом и свако осећање солидарности са већ ослобођеном браћом. Вјекослав Спинчић, Хrvat и срцем и умом сневао је и делао да дође до уједињења и заједнице његовог племена са Србима и Словенцима. Већ тада југословенство за њега је значило та три имена сливена у један народ који ће живети у једној недељивој држави. И кад је сан његове младости претворен у стварност, он није могао замислити нашу заједницу друкчије него као једну целину која се не сме понова разбити на она иста три дела која је непријатељ вековима одржавао у неповерењу и завади, служећи се једним против другог.

Он је међу најодушевљенијим био када је југословенство постало у истини државна и народна мисао. Отварајући седницу Прве Југословенске На-

родне скупштине 7 децембра 1931 године, Спинчић је изговорио ове мудре речи: »Без Југославије чврсте и једнодушне нема живота ни за једног њезиног грађанина«.

Вођен искуством дугог борбеног живота и својом опробаном националном исправношћу, Спинчић је најодлучније одбијао да могу Срби или Хрвати или Словенци у јединству народном и у јединственој државној организацији, — свог народа и своје државе, — назирати одрицање и уништавање било српства, било хрватства, било словенства.

Више од пола века, Вјекослав Спинчић, син једног чистог хрватског краја, живео је, борио се, патио и страдао за југословенство и за Југославију. Он је и у гроб сишао с непромењеном вером да је у томе спас и снага нашег народа и наше слободне државе.

Прва Југословенска Народна скупштина дужна је да се с дубоким пијететом и захвалношћу поклати сени човека који је тако предано и узвишено служио у исти мах и једном политичком идеалу и своје народу.

Слава Вјекославу Спинчићу и мир пепелу његовом за вечита времена!

(Народна скупштина саслушала је овај говор Господина Претседника стојећи и одавала се узвицима: »Слава Вјекославу Спинчићу! Слава му!«.)

Претседник др. Коста Кумануди: Изволите чути извештаје Сената.

Секретар Анте Ковач чита: Сенат Краљевине Југославије извештава Народну скупштину да је усвојио у целости и без икаквих измена упућене му законске предлоге и то:

На свом XXIX редовном састанку, одржаном 24 марта 1933 године, предлог закона о споразумима и режиму о уређењу специјалних сервиса у Бердугу, закљученом између наше Краљевине и Краљевине Румуније.

На свом XXXIV редовном састанку, одржаном 30 марта 1933 године, предлог буџета државних расхода и прихода са предлогом Финансијског закона за 1933/34 год.

Претседник др. Коста Кумануди: Прочитани извештаји примају се на знање. Изволите чути потврђене законе.

Секретар Анте Ковач чита: Г. Министар иностраних послова враћа Скупштини за њену архиву један потврђен примерак Закона о пакту о организацији Мале антанте.

Г. Министар финансија враћа Скупштини за њену архиву један потврђен примерак Финансијског закона за 1933/34 год.;

Г. Министар унутрашњих послова враћа Скупштини за њену архиву по један потврђен примерак: Закона о образовању нових Срезова: градачачког, маглајског, босанско-граховског, добојског, и теслићског; Закона о изменама и допунама Закона о избору народних посланика за Народну скупштину; Закона о изменама и допунама Закона о удружењима, зборовима и договорима; Закона о општинама;

Г. Министар Иностранних послова враћа Скупштини за њену архиву један потврђен примерак Закона о споразуму о образовању специјалних сервиса у Бердапу између Краљевине Југославије, Краљевине Румуније и Међународне Дунавске комисије.

Претседник др. Коста Кумануди: Ова потврђења закона примају се на знање. Изволите чути законске предлоге.

Секретар Анте Ковач чита: Г. г. Министар иностраних послова и Министар социјалне политике и народног здравља подноси Скупштини на решење предлог закона о међународној конвенцији за изједначење подношења резултата анализе материја намењених људској и сточној храни, закљученој и потписаној у Паризу 30 јуна 1931 године;

Г. г. Министар иностраних послова и Министар трговине и индустрије подноси Скупштини на решење предлог закона о допунској конвенцији о регулисању путем компензације трговачких потраживања између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксенбуршке Привредне Уније, закљученој и потписаној у Београду 21 фебруара 1933 године;

Г. г. Министар саобраћаја и Министар иностраних послова подноси Скупштини на решење предлог закона о међународном споразуму о бродовима, светионицима, који се налазе ван одређеног места, закљученом и потписаном у Лисабону 24 октобра 1930 године.

Претседник др. Коста Кумануди: Предлажем да се за проучавање ових законских предлога, који се тичу међународних уговора изабере на идућој скупштинској седници један нарочити одбор. Прима ли Народна скупштина овај мој предлог? (Прима). Предлог је примљен, те ћемо на идућој скупштинској седници изабрати један нарочити одбор за проучавање ових законских предлога.

Изволите чути посланичке законске предлоге.

Секретар Анте Ковач чита: Г. г. Бошко Зељковић и другови, народни посланици, подноси Скупштини предлог закона о изменама и допунама закона о судским таксама од 30 маја 1930 године, и траже да се огласи за хитан.

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч г. Министар финансија да се изјасни о хитности.

Министар финансија др. Милорад Ђорђевић: Ја примам хитност овог законског предлога.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина хитност за овај законски предлог? (Прима). Објављујем да је хитност примљена. Овај законски предлог упутиће се Финансијском одбору и одређује му се рок од седам дана да поднесе Народној скупштини свој извештај. Прима ли ово Народна скупштина? (Прима). Објављујем да је примљено.

Изволите чути уредбе и решења Министарског савета.

Секретар Анте Ковач чита: Г. Претседник Министарског савета, на основу § 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника, подноси Скупштини на сагласност Уредбу о поступку посредовања од 4 јануара 1933 године;

Г. Претседник Министарског савета, на основу § 6 Закона о проужењу важности Закона о заштити земљорадника и стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу, подноси Скупштини на сагласност Уредбу о регулисању исплата улога код појединих новчаних завода од 27 децембра 1932 године.

Претседник др. Коста Кумануди: Предлажем да се ове две уредбе упути Одбору који је проучавао предлог закона о заштити земљорадника. Прима ли Народна скупштина? (Прима). Пошто Народна скупштина прима, ове две уредбе биће упућене томе одбору на проучавање. Изволите чути даље.

Секретар Анте Ковач чита: Г. Министар финансија подноси Скупштини на одобрење решење Министарског савета Бр. 10105 од 12 априла 1933 године о додавању нове реченице у напомени бр. 24 увозне тарифе предлога закона о општој царинској тарифи;

Г. Министар финансија подноси Скупштини на одобрење решење Министарског савета бр. 14150 од 23 маја 1933 године о забрани увоза робе из Републике Аустрије;

Г. Министар финансија подноси Скупштини на одобрење решење Министарског савета бр. 14846 од 31 маја 1933 године о укидању решења Министарског савета бр. 14150 од 23 маја 1933 године о забрани увоза робе из Републике Аустрије.

Претседник др. Коста Кумануди: Предлажем да се ова решења Министарског савета упути на проучавање Финансијском одбору. Прима ли Народна скупштина? (Прима). Пошто Скупштина прима, ова решења, Министарског савета биће упућена Финансијском одбору. Изволите чути одборске извештаје.

Секретар Анте Ковач чита: Одбор за проучавање законског предлога о изменама и допунама Закона о лекарима специјалистима за болести уста и зуба и о зубним техничарима подноси Скупштини на решење свој извештај о изменама и допунама које је у овом законском предлогу учинио Сенат Краљевине Југославије;

Одбор за проучавање законског предлога о организацији ватрогаства подноси Скупштини на решење свој извештај;

Одбор за проучавање законског предлога о обавезном телесном васпитању подноси Скупштини на решење свој извештај;

Одбор за проучавање законског предлога о преносу права власништва имања у Београду у Крунској улици бр. 22 са гимнастичког друштва „Душан Силни“ на соколско друштво Београд-Матица, подноси Скупштини на решење свој извештај.

Претседник др. Коста Кумануди: Ови ће се извештаји штампати и раздати народним посланицима, а ставиће се на дневни ред кад то Скупштина одлучи. Изволите чути интерпелације.

Секретар Анте Ковач чита: Г. г. Мустафа Мулалић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. г. Министра трговине и индустрије, Министра просвете и Министра финансија о ликвидацији »Народног Дела« и преносу његове имовине на приватно лице; (Види прилог.)

Г. др. Анте Кунтарић; народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра финансија о неисплаћивању исељеничких улога уложених код Хрватске селачке задружне банке у Загребу; (Види прилог.)

Г. г. др. Никола Кешелевић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра

иностраних послова о писању стране штампе о ревизији уговора о миру; (Види прилог.)

Г. Милош Драговић, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра саобраћаја о раду Удружења поштанско-телеграфских и телефонских службеника; (Види прилог.)

Г.г. др. Никола Никић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Претседника Министарског савета о противзаконитој пресуди Државног суда за заштиту државе противу др. Влатка Мачека; (Види прилог.)

Г.г. др. Милан Метикош и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра саобраћаја о бесплатном превозу народа на зборове Ј. Р. С. Д. странке. (Види прилог.)

Претседник др. Коста Кумануди: Ове ће се интерпелације упућити надлежним министрима. Изволите чути извештаје г. г. министара.

Секретар Анте Ковач чита: Г. Министар унутрашњих послова извештава да ће на интерпелацију народног посланика г. др. Отона Гавранчића о забрани Штросмајерове прославе Сокољском друштву у Загребу одговорити кад прикупи потребне податке;

Г. Министар шума и рудника извештава да ће на интерпелацију г. др. Богумила Вошњака и другова о стању у државним рудницама одговорити кад се стави на дневни ред.

Претседник др. Коста Кумануди: Ови извештаји примају се на знање. Изволите чути захтеве г. Министра правде о издавању суду г. г. посланика.

Секретар Анте Ковач чита: Г. Министар правде тражи овлашћење за продужење кривичног поступка противу народних посланика г. г. Бранка Аврамовића за 13 дела из чл. 52 и 54 у вези са чланом 60 Закона о штампи; др. Бранка Бараћа за дело из § 129 и 165 Казненог законика; Стаменка Стошића за дело из § 319 и 379 К. з. у вези са чл. 1 и 2 Закона о сузбијању злоупотребе у службеној дужности; Николе Стајковића за дело из чл. 52 и 54 у вези са чл. 60 Закона о штампи и др. Глигорија Тадића за дело из § 298 Казн. законика.

Претседник др. Коста Кумануди: Ови захтеви г. Министра правде упутиће се Имунитетном одбору. Изволите чути одсуства народних посланика.

Секретар Анте Ковач чита: Г. Арсеније Фотирић, народни посланик, моли за 10 дана одсуства због болести.

Претседник др. Коста Кумануди: Одобрава ли Скупштина тражено одсуство? (Одобрава.) Одсуство је одобрено, изволите чути молбе и жалбе:

Секретар Анте Ковач чита молбе и жалбе: Трифуна Петровића-Стокића, Божидара Зечевећа, Миленка Лазаревића, Милеве Гајевић, Станка Пречаниза, Душана Дучића, Ешрефа Пашалића, Јоце Милинка, Јакоба Рупела, Луле Обрадовић, Хивзије Хацинуманговића, Франца Мохорича, Драге Петрат, Александра Богдановића, Милијана Ружића, Марка Павићевића, Богдана Анђелића, Блаже Поповића, Живка Марија, др. Антона Сурина, Наталије Браловић, Петра Трајиловића, Ирме Шмихен, Милке Нералић, Луке и Николе Ковачевића, Данице Теслић, Милоша Брашанца, Иде Протић, Ранђела Стојановића, Асима Хаџи-Алића, Мустафе Бузе, Буре Гавриловића, Евке Мариновић, Вид. Жубића, Богдана Ђурчића, Милоша Љубичића, Роксанде Машић, Руже Ритц, Јована Вукићевића, Саре Петровић, Ковине Бајић, Драгиње Туловић, Љубомира Милосављевића, Сретена Николића, Наталије Петровић, Раденка Куловића, Јелене Дамњановић.

Јевросиме Поповић, Николе Бајловића, Данила Станојевића, Станка Јеремића, Милана Моцнаја, Даринке Милвојевић, Катарине Живковић, Марије Баронице Рехбах, Ника Чипина, Ристе Хаџи Антића, Занатлија среза сјеничког, Терезије Пуш, Светозара Петаковића, Јулке Мирковић, Михаила Дрекића, Владимира Савића, Виталије Граборов, Александра Томашевића, Јевде Николића, Марије Петровић, Јосипа Лингмајера, Милице Милошевић, Сељана села Насавца, Симе Јовановића, Радована Јовановића, Јована Гуглета, Александра Кудика, Франца Кокића, Цемана Бегића, Јованке Чоровић, Јуције Фантела, Даринке Милушић, Светозара Петровића, инвалида из Мославине — Поповаче, Драгутина Браловића, Марије Петернел, Иве Влаховића, Јована Димитријевића, Драгиње Васовић, Станице Мишковић, Љубомира Зарића, Персиде Мишковић, Живана Тодовића, Ставре Маринковића, Анте Урошевић, Раде Смиљанића, Јована Стаменковића, Уроша Здравковића, Зорке Јакша, Тодора Танасовића, Тетна Поповића, Владимира Тешановића, Младена Милошевића, Франца Неједина, Барија Бикића, Фране Дамњанића, Вида Блажевића, Јана Ђорђевића, Јова Кокотовића, Радомира Јовановића, Илије Јерковића, Јока Вукчевића, Али Фех Черића, Отокар Штафало-Пенцела, Живојина Миланковића, Милице Ф. Иличић, пензионисаних официра и војних чиновника из Марибора, Живојина Богићевића, Ивана Јеремине, Ђорђа Ђуровића, Петра Павлића, Луке Вуковића, породица Аћима Чуцаковића, Антуна Црнадеке, Јелене Видовић, Данила Мајсторовића, Франца Вожића, Мије П. Пркића, Драгутина Пузића и брата, Сотира К. Мишовића, Филипа М. Филиповића, Ивана Стојановића, Недуљка Стокића, Антона Врчка, Небомира Међуовца, Хасана Мачака, Салије О. Шеферрије, Миодрага Стеновановића, Крцуна Рајковића, Алојзије Пашкати-Јелаковића, Милуна Р. Мицовића, Леона Огњановића, Олге П. Кадич, Љубице Лазич, Крстине Урошевић, Михаила Савића, Макса Земљака, Александра Дамњановића, Анђе Миловановић, Персе Топаловић, Гаргине Љ. Перишић, Јелене Николић, Крстине Ђукановић, Новке Перишић, Велисава Буђеца, Миљана Пешовића, Маше Лекића, Станимира Гавриловића, Персе Ковачевић, Стамене Нешковић, Радојке Поповић, Анице Поповић, Кате Миловановић, Милоша Брадоновића, Добринке Ђоловић, Крстине Алексић, Винка Петковића, Пауна Ратановића, Ангелине Штуловић, Радојке Миловановић, Станије Петровић, Обрена Радовића, Спасеније Калајевић, Радослава Салујића, Иконије Новаковић, Радисава Павловића, Живка Николеша, Стјепана Бобинца, Ђурге Врге, Антона и Јозефа Друшковача, Крсте Голића, Танасије Нинића, Ђорђа Петровића, Јосипа Одорчића, Пашка И. Балбића, Смиља Панића, Зибана Колаковића, Донка П. Станковића, Ивана Жељезника, Хатице Муминагића, др. Јована Јовићевића, др. Благоја Ковачевића, Велимира Петровића, Јосифа Ивезића, Ахмеда Мићијевића, Јулијана Агрима, Селевачка савезна стрељачка дружина, Станка Прелића, Паула Лочникера, Иванова Пашква Милуличића, Клементија Шивица, Бокана Шекера, Милоша П. Форцана, Милке Јовановића, Душана Ђабића, Андрије Крзнарића, Мите Јанића, Ранка Арнаутовића, Виктора Ковача, Маре Кременић, Марка Липичанина, Гордон Гордон Смита, Томице Секуловића, Радољуба Стојановића, грађана општине подгоричке, грађана општине јежевачке, Ане Шунић, општине стопањске, Максима Андрејевића, Ружице Марковић, Надежде Басуро-

вић, Марка Дмитровића, Ђорђа Недељковића, Сергија Јокића, Чеха Грегура, Ђорђа Јанића, Данице Тонић, Франца Меленца, пензионера и пензионерки државних железница из Загреба, Душана Пипчића, Луке Лалића, Удружења ратних добровољаца Краљевине Југославије из Чикага, Пантелејмона Бугаја, Петра Бубала, Саве Миљковића, Маре Кордића, Алојзија Некрепа, Потрошачке задруге у Виру, др. Карла Франка, Радомира Радуловића, Живојина Дробњаковића, Јакоба Дајчмана, Инженерије Домаскина, Мате Тирони, Јосипа Стернада, Елене Врбанић, Миленка Јовановића, Ивана Палмак-Матина, Радојке Лазић, Кристина Милића, Љубомира Радовића, Савете Милосављевић, Павла Јачића, Петра Рибача, Филомене Грубишић, Олге Мишић, Вучете Петровића, Руже А. Батистић, Милоша Д. Матинца, Добросава Ђорђевића, Васе Велимирковића, Матије А. Сарваша, Марице Шкарић, Дмитра Ђуровића, Перише Марковића, Рањија Вујадиновића, Николе Тодоровића, Михаила А. Митића, Ђоке Радовановића, Стевана Пештанца, Божицара Грујичића, Крсте Тринчевића, Драгољуба Д. Стојановића, Душана А. Сремца, Луције Гезовић, Стојка Обрадовића, Милице Ђ. Михаљевић, Милице Ф. Раузановић, Марка Узелца, Марка Трковића, Јована Б. Милића, др. Сергија Софотерова, Михаила В. Велижега, Марије Херцег, Малинара Аугустина, Јездимира Николића, Ивана А. Мајцена, Илије Т. Јовановића, Љубомира Савића, Лазара Живановића, Злате Павловић, Романа Козодера, Јеле Пауновић, Самуила Божића, Константина П. Драговића, Винка Матије, Фрање М. Баклана, Марије Донадин, Марије Ферлиц, Василија Бедића, Лепосаве Пејић, Василија Бабића, Илинке Ђорђевић, Кристина Марића, Милице Томашевић, Михаила Жупанчића, Максима Р. Божовића, Милеве Мирковић, Светозара Адамовића, Милана Нешковича, Јована Милојковића, сељака села Горње Влахинице, Фрање Бауера, Еугенија Мијовића, Ане Чорбић, Милована Ђурића, Фрање Сандеса, Стефана Матијашеца, Михајла Хохвеца, Исидора Бабина, Гвоздена Ристића, Јакова В. Поповића, Јове Матике, Ивана Швигелца, Мирка К. Оцића, Хрисанте Балугчића, Пашњачког удружења аграрних интереселата из Хоргоша, Вуксана М. Радовића, Милоса Пантић, Шпире М. Краљевића, Гавре Милићевића, Рафанели Филеа, Зоре Нинић, Фрањеце Сервичек, Милана М. Ђорђевића и Аранђела Р. Стефановића.

Претседник др. Коста Кумануди: Ове ће се молбе и жалбе упутити Одбору за молбе и жалбе. Изволите чути разна акта.

Секретар Анте Ковач чита: Коло српских сестара, Топола Крагујевачка, подноси претставку о законском предлогу о сузбијању полних болести; Савез банкарских, осигуравајућих, трговачких и индустријских чиновника, Југославије, подноси резолуцију о увођењу шесточасовног радног времена у канцеларијама и др.; Столни Капител, Љубљана, подноси претставку против законског предлога о изгону „Исусоваца“; Звезда младих интелегентов, Марибор, подноси резолуцију о тешком положају и беспослици интелектуалаца и др.; Здравнишка зборница, Љубљана, подноси претставку о Закону о апотекама; Општина Св. Барбара, подноси претставку против бановинске уредбе о трошарини на вино; Женска подружница, Врање, Коло српских сестара Пожаревац, подноси претставку о законском предлогу о сузбијању полних болести; Подружница „Меркур“, Вршац, Сарајево, подноси резолуцију против територијалне поделе „Меркура“; Општина Градишча подноси претстав-

ку против бановинске таксе на вино; Подружница „Меркур“ Велики Бечкерек, Сушице, Ђурђеновац, Загреб, Сплит подnose резолуцију против територијалне поделе „Меркура“; Централна Индустријска Корпорација Краљевине Југославије — Београд, подноси претставку о законском предлогу о изменама и допунама појединих законских прописа у Закону о аграрној реформи; Загребачки Капител, Деканијски уред — Требиње, Деканијски уред — Шкоцијан, Деканијски уред — Рибница, Деканијски уред — Шмарно при Литији, Свећеничко удружење „Узајамност“ — Преко, подnose претставку против законског предлога о изгону „Исусоваца“; Женска подружница — Лесковац, Друштво за варство — Љубљана, подnose претставку о законском предлогу о сузбијању полних болести; Подружница „Меркур“ — Бјеловар, подноси претставку против територијалне поделе „Меркура“; Архидијакон места Љубљана, подноси претставку против законског предлога о изгону „Исусоваца“; Подружница савеза металских радника — Штаре, радници и намештеници — Лесцах при Бледу, радници и намештеници — Крањ, радници и намештеници — Марибор, подnose резолуцију о укидању бановинских такса на животне намирнице и др.; Савез лекарских комора подноси резолуцију Главне годишње скупштине Лекарске коморе Вардарске бановине о законском предлогу о сузбијању полних болести; Месна организација Ј.Р.С.Д. у Перасту, подноси претставку о независности и самосталности града Пераста; Лаура Мишкулин подноси претставку о економско-социјалној реформи; Обласни одбор Удружења ратних инвалида — Нови Сад, подноси претставку о изменама и допунама у инвалидском Закону и поздравља рад Народне скупштине; Звезда рударјев — Трбовље, Јужно Банатска Виноградска задруга и др. — Вршац, подnose резолуцију о укидању свих бановинских и самоуправних такса и трошарина на вино и винске производе; Коло српских сестара — Коњиц, подноси претставку о законском предлогу о сузбијању полних болести; Осредње друштво местних делавцев — Старес трг. подноси резолуцију о укидању државне и бановинске таксе на животне намирнице; Лекарска Комора Краљевине Југославије — Београд, подноси резолуцију о законском предлогу о зубним лекарима и зубним техничарима; Савез рударских радника — Тржић, подноси резолуцију о незапослености рударских радника и др.; Општина Шибеничка подноси претставку о Закону о трошарини на вино и др.; Оснивачка скупштина задруга за пољопривредни кредит — Скопље, шаље поздравни телеграм г. Претседнику Народне скупштине; Удружење ратних инвалида — Тузла, подноси претставку о законском предлогу о инвалидима; Подружница београдског Женског друштва — предграђе Краљице Марије, подноси претставку о законском предлогу о сузбијању полних болести; Добротворна задруга српкиња — Пакрац, Женска подружница — Алексинац, Женска подружница — Краљево, подnose претставку о законском предлогу о сузбијању полних болести; Звезда рударјев — подружница Нежица, подноси резолуцију о укидању државне и самоуправне трошарине на животне намирнице и др.; Строковна комисија за Славонију — Љубљана, Сплошна делавна Звезда Југославије — подружница Кочевје, Савез металских радника Југославије — подружница Мута, радници и намештеници из Вевча, радници и намештеници из Цеља, радници и намештеници из Рогашке Слатине, рад-

ници и намештеници из Храстника, радници и намештеници из Гуштања, подносе резолуцију о укидању државне и самоуправне трошарине на животне намирнице и др.; Друштво засебних и аутономних намештеника — Љубљана, подносе резолуцију са своје годишње скупштине; Трговачко-индустријска комора — Вел. Бечкерек, подноси резолуцију о тешком економском стању; Општина Корчуланска подноси претставку о законском предлогу о трошарини на вино; Општине: станковачка, дринишка, Промина, водичка, Нови Град, скрадинска, биоградска, трогирска, тешњанска, макарско-приморска, савска, подносе претставку о законском предлогу о трошарини на вино; Савез аграрних заједница — Осijek, подноси резолуцију о законском предлогу о аграрној реформи; Сплоштак-ка дел. Звеза Југославије — подружница Руше, подноси резолуцију о укидању државне таксе и трошарине на животне намирнице и др.; Општина Јамина подноси претставку против увећања трошарине на вино; Удружење трговаца — Лесковац, подноси резолуцију о начину рада Земљорадничких потрошачких задруга; Деканијски уред — Циркница, подноси претставку против законског предлога о изгону „Исусоваца“; Хрвати среза огулинског, моле да Народна скупштина одбије законски предлог Отона Гавранчића о изгону „Исусоваца“; Потпорне просветне и родољубиве организације југословенских исељеника из Детроита У. С. А. Д., поздрављају рад Народне скупштине и осуђују разоран рад сепаратиста; Радници и намештеници — Леше, подносе резолуцију против увођења државне и самоуправне трошарине на животне намирнице; Општине: кистањска и нишка, подносе претставку против увођења трошарине на вино; Подружница „Меркур“ — Нова Градишка, подноси претставку против територијалне поделе „Меркура“; Удружење универзитетски образованих жена — Загреб подноси претставку о законском предлогу о сузбијању полних болести; Анте Донковић, конзулатор старокатоличке цркве у Загребу утрехтске уније, подноси претставку против Марка Калођере, бив. бискупа старокатоличке цркве; Игњат Јеретин и др. — Трбовље, моле да се приликом израде новог Правилника Братимске благајне узму у обзир њихове примедбе; др. Јан Јуриј, адвокат — Марибор, подноси претставку о начину и начину отплаћивања сељачких дугова и др.; Савез грађевинарских радника Краљевине Југославије — подружница Загреб, подноси резолуцију о осмочасовном дневном раду, о издавању помоћи и др.; Сељаци из околине бјеловарског среза подносе претставку о додељивању шума на уживање; Општина горње-приморска подноси претставку о законском предлогу о увођењу трошарине на вино; Удружење трговаца за срез Метковић, подноси претставку о лучкој тарифи; Месни међу-струковни одбор Ј.Р.С.С.Ј. — Вараждин подноси претставку о укидању државне и самоуправне трошарине на животне намирнице и др.; Кожарски радници и намештеници — Загреб, подносе резолуцију о укидању државних и самоуправних трошарина на животне намирнице и др.; Југословенски исељеници у Хамлтоу подносе резолуцију против сепаратистичких акција хрватске републиканске сељачке странке у Канади; Удружење занатлија за срез жички, подноси резолуцију о доношењу Закона о заштити занатлија и свих привредника; Срески кметиски одбор — Птуј, подноси резолуцију о законском предлогу о увођењу трошарине на вино; Општина Велика са прославе

десетогодишњице ослобођења од окупације поздравља Народно претставништво; Удружење трговаца за срезове никшићски и шавнички — Никшић, подносе претставку о проширењу Закона о заштити земљорадника и на трговце и занатлије; Удружење трговаца за срез Жички — Краљево, подноси претставку о законском предлогу о заштити земљорадника; Месни међу-струковни одбор У. Р. С. С. Ј. — Брод на Сави, подноси резолуцију о укидању државне и самоуправне трошарине на животне намирнице и др.; Јадранска стража — обласни одбор Сплит, подноси резолуцију са обласне скупштине Јадранске страже; Роко и Франьо Цар, подносе претставку против укидања забране ловљења рибе повлачним мрежама и јатарицама; Начелник општине Кастав захваљује Народној скупштини на суделовању при погребу Вјекослава Спинчића, народног посланика; Делегати ратних инвалида — Дубровник, подносе са конгреса претставку о законском предлогу о изменама и допунама инвалидског закона.

Претседник др. Коста Кумануди: Сва ова акта примају се на знање.

Народни посланик г. Стеван Ђирић и господа из Југословенског народног клуба упутили су г. Министру иностраних послова писмено питање о писању штампе и ревизији уговора о миру. Г. Министар иностраних послова је спреман на ово питање да одговори на данашњој седници. Изволите чути господина Министра. (Бурно плескање.)

Министар иностраних послова Богољуб Ђевић: Господо, народни посланици, г. Стеван Ђирић и другови упутили су ми питање поводом преговора о познатом већ Пакту четворо, Пакту између Италије, Немачке, Француске и Енглеске, формулишући га на овај начин:

1) Значи ли тај Пакт покушај ревизије мировних уговора?

2) Значи ли он покушај ревизије Пакта Друштва Народа у правцу деградовања тога највишега моралнога тела?

3) Значи ли он ревизију Вилзонових начела и скретање од Вилзоновога „самоопредељења народа“ према мешетарењу са туђим правима?

4) Какав став заузимају према Пакту наша Краљевска влада и Мала антанта?

Ова веома значајна међународна акција и преговори четири западне силе о Пакту споразума и сарадње, у јавности познати под именом Пакт четворо, изазвали су оправдано необичну пажњу све светске јавности и унели знатио узнемирење код заинтересованих и мањих народа чланова Друштва народа. Питања, која поставља народни посланик г. Стеван Ђирић, исто као и интeрпелација мени упућена од стране неколицине госпoде народних посланика из Југословенског народног клуба, сасвим су на свом месту и умесно указују на веома велико интересовање и, тачније речено, узнемиреност и нашег јавног мишљења поводом ових преговора који се живо воде од половине марта месеца ове године и спољ су ево успешно завршени.

Захвалан сам што ми се постављеним питањима даје прилика да и са овог места дам, по овом значајном међународном акту, извесна обавештења ради умирења наше јавности и ради заслуженог спокојства нашег народа, који је, узнемирен, дао у неколико израза своје правом расположењу и на скорашњој антиревизионистичкој манифестацији у Београду.

Чини ми се да ћу најбоље одговорити на постављена питања ако их нешто опширнијим излагањем сва обухватим и тако на извесна и посредно одговорим.

Приликом буџетске расправе у Сенату имао сам прилике изложити почетну фазу преговора по првобитном пројекту Пакта споразума и сарадње између четири западне силе (Француске, Енглеске, Италије и Немачке), онако како је предлажен од Шефа италијанске владе г. Мусолинија 18 марта ове године. То је био један предлог уговора на десет година, по коме би четири највеће европске силе спроводиле у Европи своје споразумне одлуке у циљу одржања мира. Потписнице су имале признати: принцип ревизије уговора о миру по одредбама Пакта Друштва народа; затим једнакост права у наоружању по утврђеној поступности за Немачку, Аустрију, Мађарску и Бугарску, и, најзад, да у свима питањима европским и неевропским имају заједничко држање.

Британски Претседник владе г. Макдоналд изложио је у Доњем дому смисао и циљ предложеног пакта. Том приликом нарочито је нагласио, да је ревизија уговора о миру главни проблем Пакта.

Овакав ток ствари откривао је пуно опасности за спокојство и мир у Европи и Мала антанта, непосредно заинтересована, морала је одмах реагирати и одредити одлучно свој став. Познатом декларацијом Сталног савета Мале антанте од 26 марта она је то и учинила да се не би даље ишло у неизвесност ка нежељеним и неочекиваним резултатима.

Упућена својим животним националним интересима, Мала антанта је поставила свој одлучни став на правди и чисти, на Пакту Друштва народа у искренности у поштовању међународних обавеза.

Оваква основа Пакта, изражена као инструмент ревизионистичке политике — била је противна Пакту Друштва народа и принципима међународног права, те према томе неприхватљива. То се убрзо показало и доказало.

Не ослањајући се само на дејство учињеног саопштења, Мала антанта је једновремено развила сву потребну дипломатску акцију у циљу разјашњења и уклањања опасности, које овако ређиговани Пакт неизбежно носи за мир и међународни поредак, указујући на одговорност за катастрофалне последице, које би свако озбиљно покретање ревизије уговора о миру изазвало. Пријатно ми је да овде поменем успешну акцију у овом смислу г. Министра Титулеска у Паризу и Лондону, који је деловао у пуној снази мандатора Мале антанте. (Бурно плескање и узвици: Живео!)

Нужно је нарочито истаћи да је Мала антанта још одмах изјавила, да она поздравља као пожељан и спасоносан сваки споразум између сила, којим се регулишу на пријатељски начин искључиво њихови интереси.

Инспиришући се увек политиком учвршћивања европског мира и готова да се са отвореним симпатијама придружи сваком лојалном напору у том циљу, Влада француске Републике није прихватила предлажен јој Пакт од 18 марта. (Одобравање и узвици: Живела Француска!) Она је одговорила британској и римској Влади меморандумом од 10 априла о. г. Француска влада истиче да је строго поштовање Пакта Друштва народа дуж-

ност за све чланове Друштва, а особено за чланове који имају стално место у Савету Друштва народа, те се према томе ни у чему не могу мењати методе и поступак предвиђен Уставом Друштва народа. Неопходно је потребно признати подједнаку важност свима члановима Пакта Друштва народа а нарочито указати на везу између чланова 10, 16 и 19. (Ради боље јасности да напоменемо: члан 10 говори о обавези чланова Друштва народа, да поштују и одрже против сваког спољашњег напада територијалну целину и политичку независност свих чланова Друштва; члан 16 предвиђа обавезне мере економске и војничке природе против нападача; а члан 19 говори о поновном испитивању уговора чије би одржање довело у опасност Светски мир.)

Једновремено са својим меморандумом, француска влада поднела је свој контра предлог Пакта заснован на принципима изложеним у меморандуму, у складу са Пактом Друштва народа. На бази овог текста француског предлога Пакта, који се у битности разликује од првобитног предложеног Пакта г. Мусолинија од 16 марта, дефинитивно напуштеног, водили су се и окончали досадашњи преговори између четири западне силе.

Овај Пакт споразума и сарадње закључује се на 10 година. У њихових 6 чланова утврђује се политичка ефективна сарадња ради одржања мира. Други и трећи члан његов политичког су карактера и потпуно у складу са Пактом Друштва народа и касније постигнутим споразумима. Чланом четвртим наглашава се воља споразумевања по свим питањима општег интереса у Европи особито у погледу објављивања њене приврде. Последња два члана говоре о трајању уговора о обнови и ратификацији.

За време ових преговора, ми, чланови Мале антанте, били смо од стране француске владе детаљно обавештавани и упознати са учињеним предлозима. Ово са нарочитим признањем подвлачимо у пуној оданости заједничкој политици Француске и Мале антанте.

Дубоко одана своје циљу, организацији трајног мира и верна својој методи међународне сарадње, Мала антанта за све ово време старала се, да њени интереси буду очувани у смислу начела изражених у њеном коминикеу од 25 марта о. г. У том циљу она је била у контакту и са осталим преговарачким силама, чија је уверавања о чувању потпуне неповредности компетенције Друштва народа и правила једногласности у примени члана 19 примила к знању.

Сматрајући да је у потпуном складу са ранијим међусобним обавезама државе Мале антанте добиле су и формалне гаранције од стране француске владе против сваког покушаја ревизије.

Потписивање Пакта учетворо не може створити никакву опасност за државе Мале антанте нити за заједничку политику Мале антанте и Француске. Ове гаранције су такве природе да Пакт учетворо не би могао постати споразум, који би било директно било индиректно циљао на ревизију граница наших земаља.

Стални савет Мале антанте, приликом нашег редовног састанка у Прагу 30 пр. м., сматрао је за дужност објавити прецизне одлуке Сталног савета по овим питањима и дефинитивно утврдити, да се питање територијалне ревизије не поставља за државе Мале антанте нити би оне у начелу могле примити пресију према ма којој земљи у циљу ревизије. (Узвици: Тако је!)

После добијених јасних гаранција Пакт учество, овако како је замишљен од француске владе и сада дефинитивно усвојен и парафиран у Риму, може допринети олакшању стања у Европи нарочито у односима сила потписница и припомоћи решењу извесних посебних њихових питања, од чега у многоме, ако не и потпуно, зависи мир и спокојство европских народа.

Краљевина Југославија, као и остале чланице Мале антанте, радо поздравља сваки међународни споразум, чији је циљ обезбеђење мира и стварање међународног поверења. Дубоко убеђени у неопходност и непроменљивост заједничких циљева и интереса политике Француске и Мале антанте, ми примамо с поверењем овај Пакт учество у нади да ће се путем ове методе успешније по до сада уклањати тешкоће међународном споразумевању и стварати атмосфера поверења и спокојства.

Овим нам Пактом четири велике западне нације обећавају десетогодишњи мир уз пуно поштовање Пакта Друштва народа, признатих права свих чланова Друштва народа и постојећих међународних обавеза. Краљевина Југославија прима то са поверењем и признањем к знању. Сем тога ми се специјално можемо само радовати свакој новој могућности за зближење Француске и Италије као и успешног споразумевања са Немачком. Велики напори, које су четири силе учиниле ради постигнућа споразума по овом пакту, дају наде, да ће Пакту учество следовати и дела на организацији мира и међународног поверења.

Надам се, да ће, уз већ објављена саопштења Сталног Савета Мале антанте приликом састанка у Прагу, ова обавештења по постављеним питањима допринети пуном умирењу и спокојству Народног претставништва и нашег јавног мишљења као и правилног оцењивања овог важног међународног акта. (Опште бурно пљескање, одобравање у целој дворани и узвици: Живео!)

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч народни посланик г. Стеван Ђирић.

Стеван Ђирић: Господи народни посланици, ја сам веома захвалан г. Министру спољних послова на оваквом исцрпном одговору, а нарочито осећам се умиреним што је овај одговор овако изгледао. Господи посланици, ако сте пажљиво читали моја питања могли сте видети да у њима вибрира једно велико узнемирење, да су она можда сувише оштро стављена, да су стављена у оном сировом облику како се она сама по себи нама намећу. Ствари о којима сам говорио одвећ су важне, а да би трпеле ма какво улепшавање. И, господо, ако би когод у мојим питањима наслутио извесна сумњичења у погледу на тенденције Четворнога Пакта, тај би се варао. Али како би ко год осетио велике сумње које граниче готово са зебњом и стрепњом да ствари у великоме свету не иду онако како би требале да иду, тај би био близу истини. Био сам дужан да вам то данас кажем. Јер у тренутку кад сам та питања састављао нисам знао оно што сам јутрос сазнао из новина и што сам тако аутентично дознао од г. Министра спољних послова. Господи, у јавности убачене су велике речи, и то не од ма кога. Сам Претседник енглеске владе говорио је о ревизији мировних уговора и ја сам хтео да знам, и ми сви треба да знамо, има ли кога у Европи од одговорних државника који верује и који мисли да се у ово тешко доба привредне кризе може међународни живот оптеретити још једним узајамним непове-

рењем у највећем степену, и има ли кога који верује да би међународни живот могао то ново оптерећење издржати. Пале су велике речи: ревизија уговора о миру са детаљима са ревизијом државних граница. А ко је правнио те државне границе? Је ли потребно да вас потсетим? Господи, цео културни свет, без претеривања то се може рећи, у Версаљу је створио те границе насупрот четири усамљене силе, и то насупрот оне четири силе које су морале да предузму тешку одговорност за Светски рат. Је ли могуће да се цео културни свет вара? А затим те границе нису случајне, чак оне нису ни победничке. Никога није водила мисао *vae victis* — тешко побеђенима! А да је и било кога коме би може бити то била мисао водила, био је дошао у Европу један велики човек, Претседник Америчке републике, који је и увео свој народ у борбу за правду, да осигура и приликом склапања мировних уговора победу правди. (Одобравање и узвици: Слава му!)

Господи, те границе нису случајне, оне су постале на основу огромних студија. Читави брегови елабората и данас постоје у Паризу који показују колико се размишљало док су те границе биле утврђене. Знате ли шта највише баца у бригу, сигурно и Вас господи, као и мене? То је, што је чудновато мало, да у оном моменту када се појавила мисао о Четворном пакту, у том моменту о ревизији граница говориле су највише оне силе и оне државе које и саме имају знатних и компактних мањина, па им не пада ни на крај памети да говоре о ревизији граница на своју штету. И не само то, господи, него те државе нису сматрале за потребно да узму на себе чак ни оне обавезе које прописује Пакт о Друштву народа за заштиту мањина. А, господи, да су те границе замишљене као дефинитивне, за то Вам је још један доказ више што Пакт о Друштву народа претставља заштиту мањина као обавезу и ја вас питам шта смемо да помислимо о тој ревизији граница кад видимо да за њом теже оне државе које ни својим рођеним суграђанима, суграђанима истога језика, не дају не само грађанска права, него како смо у блиској прошлости били сведоци, одузимају и она најелементарнија, најприроднија човечија права.

Господи посланици, ја сам знао шта ће господи Министар спољних послова одговорити у погледу ревизије наших граница. Већ и у коминикеу Мале антанте било је то речено. Већ је то и г. Претседник владе казао у Сарајеву. Али мислим да смо дужни ми, господи народни посланици, сами себи и народу који претстављамо да и ми одавде кажемо: да се љуто вара ко мисли да може једним потезом пера мењати оно што су наши јунаци потезом мача стварали. (Дуготрајно одобравање и узвици: Тако је!) Нека избије сваки из главе да би једна, ма колико крупна политичка интрига, могла срушити оно што је створила највиша правда за коју су се толчки животи подлагали. (Дуготрајно одобравање и узвици: Тако је!)

Господи народни посланици, морао сам да ставим на господина Министра и друго питање и убацио сам, као што сте видели, крилатицу ревизија, јер после прве ревизије Уговора о миру не би се на том стало. Дошла би друга ревизија Пакта о Друштву народа и напослетку, како изгледа, и сама ревизија највиших моралних начела великога Вилсона. Господи, ви знате да је Друштво

народа на крају крајева после више од 100 година од како су га замислили највећи филозофи, међу њима и један немачки, н. пр. Кант, први покушај остварења те велике тежње ка вечитом миру. Ви знате, господо, да насупрот постоји мишљење које је изрекао Молтке, да опет споменем једнога Немца, који је рекао: вечити мир то је само сан, па чак ни леп. Другим речима тежити вечитом миру значи ружан сан. Ми који носимо одговорност за практичну политику не можемо се упуштати у филозофију, али ја смело тврдим, с обзиром на културно стање целог цивилизованог света и с обзиром на тежак положај у коме се свет данас налази, да поштени напори за очување светскога мира нису филозофија, него да су, напротив, један од главних и најреалнијих задатака практичне политике. (Одобравање).

Господо, кажу, Друштво народа је нејако и одвећ слабо да осигура оно због чега је та институција постала и готово злурадо указују на неуспехе тога друштва. Па ја знам, господо, да се људи као деца рађају, и кад је тако ја бих могао да схватим да онда треба помоћи пактовима као што је Пакт Бријан-Келогов, да се та установа ојача и да одговори својој сврси. И мени је мило што ме је г. Министар спољашњих послова разуверило да Пакт Четворице није противан томе духу, као што сам се ја бојао, него да је он захваљујући напорима нашег г. Министра спољашњих послова и његових колега у Малој антантани (Усклици: Живела Мала антанта!) добио оно обележје које сада има, да се креће у духу Пакта о Друштву народа.

Господо, Друштво народа замишљено је као постулат културног човечанства, замишљено је да буде врховно судиште, замишљено је да буде савест целог света, да би се међународни сукоби решавали по правди и крајње је време да се једаред јасно изрекче шта хоћемо. Хоћемо ли ми да остваримо у сагласности опште-човечанских идеала своје посебне идеале или хоћемо да се враћамо на оно варварско време када је врховни принцип у међународном животу био *sacro ego-ismo*?

Господо, ја могу да замислим да неко за Друштво народа стрепи, да се боји за њега, па чак да претставим и то да неко сумња у њега, могу, господо, да чак допустим као максимум концесије и то, да неко сумња уопште у остварење његово и да мисли да је то једна неостварљива идеја, којој се можемо више или мање приближити, али никако не могу да допустим да се Друштво народа као принцип, као начело одбија, јер то би било оно што Енглези називају „*moral insanity*” и било би врло опасно ако се од те болести оболели баш они који имају највише снаге. И опет могу да изразим своје радовање што то није тако, али свако од Вас је начисто зашто сам ја поставио ово питање, јер изгледа да је неко време Пакту четворице претила опасност, да се коси са духом Друштва народа.

Напоследку, господо, питање Друштва народа, није само наша ствар, јер и поред нашег ослобођења и уједињења и других интереса које су поједини народи кроз Светски рат остварили, у сразмери својих жртава добило је њиме и цело човечанство, оно је добило Друштво народа. То је тековина целог човечанства, јер мислите ли ви да би Вилсон и Америка за посебне интересе малих народа поднели оне жртве, које су поднели и зар сада

петнаест година после тога, да те жртве постану узалудне, зато што је можда у Европи завладао неки нов талас, који мисли да се треба враћати старом, кад је сила била извор и утока свега. Сила Бога не моли, каже наш народ. И онај који се служи силом долази врло често до тога да буде неправедан а неправда је врло близу рата. Ви сте видели, господо, у последње време постао је обичај, врло ружан обичај, да се више цене и да се сматра да више вреде они који више снаге испољавају. Шта више дубоко сам уверен да ће ове моје речи, које су топао израз жеље за одржање мира, многи сматрати као слабост. Колика заблуда, господо, колика заблуда?! Као да нема у животу примера кад су велике државе слале казнене експедиције на мале земље, па како су завршене те експедиције? Страховитим сломом великих држава. И као да нема у историји примера, господо, да су поједине велике војске, унапред носиле за собом окове, којим ће оковати побеђене; и ти војни походи завршени су великим поразом великих војска, који је одјекнуо као поруга на листовима историје. Господо народни посланици, шта су имале те земље, шта су имали ти мали народи? — Имали су једну »ситницу«, која се данас готово презире, имали су у себи моралну снагу. Због тога, наша тежња за миром, није наша слабост, она је наша снага, она је онај неисцрпни извор осећаја за правду, који је водио Милоша на Косову, и који је водио безброј Милоша преко Албаније. И, господо, последња реч нас политичара, то је: правда, и то је мост, који непосредно води од нас, ка нашој јуначкој војсци.

Господо посланици, морао сам да ставим питања таква, да јасно дамо себи рачуна, је ли у опасности Друштво народа као највећа морална институција? Али морао сам да ставим још једно питање: да ли су у опасности и сама Вилсонова начела, јер доживели смо и то, да не ма ко, него одговорни политичари хоће да фалсификују смисао рата у Средњој Европи, а тај смисао Светскога рата у Средњој Европи није формулисао нико други него Вилсон, својим принципом самоопредељења. Насупрот томе неки одговорни државници називају балканизацијом Средње Европе оно стање у коме народи Средње Европе имају своја природна права и своју слободу. Господо, ако је то балканизација, ми балкански народи, који знамо, колико смо удожили труда, жртава и напора за своје ослобођење и своја права, — ми знамо да се том речју више можемо поносити, и да је она изгубила смисао поруге. Јер, ако је то балканизација, што у Средњој Европи нема више труле царевине, која је угњетавала слободу народа, него што сија над Средњом Европом звезда Мале антанте, то је онда ствар, којом се можемо поносити и које се не морамо стидети. (Бурно плескање).

Господо, мало час је г. Министар иностраних дела рекао шта је задатак Мале антанте: да чува поредак, да чува мир, да чува поштовање мировних уговора, да буде база за економско напредовање. А ја ћу, господо, још додати и ово, што мислим да је сукус свега што је г. Министар спољних послова рекао: да Мала антанта хоће да буде најчвршћи стуб Друштва народа и да Мала антанта има снагу четири западне силе никакав Четворни пакт, изван Друштва народа не би био потребан.

Ја одлазим са овога места, господо другови, умирен, одлазим умирен зато, што је г. Министар спољних послова погодио ону главну ноту, коју

је требао да нам каже. У његовој изјави има непоколебљива мирноћа и тежња за очувањем Светског мира, с једне стране, а с друге стране, господо, има одлучности у речима г. Министра и ја видим да господин Министар зна, да за њим стоји један народ, који, кад су у питању његови идеали за великог Краља и велику Отаџбину (Бурно плескање и усклици: Живео Краљ!) спреман у души на Косовску трагедију и Албанску Голготу, има снаге да извојује ново Куманово и нови Кајмакчалан! (Опште бурно и дуготрајно плескање са сложним усклицима: Живео!).

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч народни посланик г. др. Људевит Ауер.

Др. Људевит Ауер: Господо народни посланици, први гласови о Пакту четворице створили су импресију да је Пакт четворице судбоносан и тежак и изазвали су бојазан да ће он бити претеча новим трзавицама и новим сукобима. Данашњи говор г. Министра спољних послова, прашки коминике Министра спољних послова Мале антанте као и публиковани текст пакта четворице у многоме су нас умиривали.

После крвавог рата када се свет зажеleo мира, и када је била стварна потреба мира, основано је Друштво Народа. Институција узвишена, у коју се гледало са највећим надама. Мислило се да ће Друштво народа бити не само чувар постојећег стања него и арбитар у свима споровима који би евентуално могли настати, да ће се у тим споровима судити по правди, по моралним начелима која су му основ и да ће имати снаге да прибави респектовање својим одлукама. Тај највиши међународни форум требало је јачати, јачати његов ауторитет да донста помоћу њега нестане ратова и сукоба. Тој је сврси служио Бријан—Келогов пакт, затим Локарно и друге установе.

Кад гледамо развитак међународних односа видимо да су постојале и тенденције да се Друштво народа слаби и да се његове одлуке не поштују.

За доказ тога видели смо сукоб на Далеком Истоку између Јапана и Кине, затим сукоб у Гран Чако, у Јужној Америци, видели смо да ратни бродови пролазе кроз Панамски канал, видели смо да се на острву Тринидаду опскрбљују ратни бродови угљеном, нафтом, храном и осталим, иако су све те државе чланице Друштва народа.

Па кад смо све то знали постављало се питање, није ли Пакт учетворо нови чавао у сандук Друштва народа.

Знамо шта је претходило Пакту четворице: тежња за ревизијом мировних уговора, ревизијом територијалном и ревизијом осталих усанаова. Територијална ревизија имала је да погоди нас, Чехословачку и Пољску. Код Пољске имала је да дирне у Коридор, да дирне у Гдињу, у једину пољску луку на Балтику, која је важна као плућа за развитак Пољске. Код Чехословачке имала је ревизија да дирне у чисте чешке крајеве, а код нас мислило се на такву ревизију, да је ни луда фантазија не би луђу могла измислити. Ревизионистичке тенденције претиле су да пониште и оно мало поверења које су угрожене државе имале у уговоре и институције, које су створене да чувају међународну правду и међународни мир.

Ако се мисли о ревизији ми поручујемо да своје не дамо а туђе нећемо. (Живо одобравање). Наше су границе оивичене оштрицом мача и никаквим папирнатим уговорима не могу да се помере. (Плескање и живо одобравање). Наше гра-

нице нису случајне, нису вештачке. Од Караванки до Преспанског језера, од Старе планине до Јадранске пучине, све је то наш народ, све је то наша Отаџбина, света и свима подједнако мила. (Бурно одобравање). Ако би се ко усудио да у наше границе дирне, онда Југославија не би имала 14 милиона становника него 14 милиона лавова који су спремни те границе да чувају и бране. (Живо плескање и бурно одобравање). Г. Претседник владе др. Милан Сршкић казао је у Сарајеву: „Ревизију нити примамо, нити ћемо ју никада примити, нити се она може за Малу антанту поставити, јер смо довољно јаки да сваки ревизионистички насртај својом снагом одбијемо“.

Ми оспоравамо сваком морално право да говори о ревизији мировних уговора а нарочито о територијалној ревизији.

Када знадемо да је то претходило Пакту четворице да је жеља за ревизијом изазвала многа конферисања, путовања и узбуђеност, и да је после тога дошло до Пакта четворице — у којем је додуше ревизија искључена — онда се не треба чудити да је постојала сумња и бојазан.

Питало се: чему тај Пакт, кад се то све може остварити у оквиру Друштва народа? Питало се: има ли то значити право јачега?

Наши пријатељи полагали су већу важност праву, праведности, моралу, него сили. Ми смо уверени да ће они и даље такви остати. Јер ако је до јачега, онда смо јачи ми, јер је право на нашој страни. (Плескање и живо одобравање).

Господо народни посланици, изгледало је, да неке од великих сила покушавају уздрмати моралне темеље мира. Напротив Мала антанта не да у моралне темеље дирати, него хоће да се ови темељи учврсте, да Друштво народа постане јаче, чвршће, ефикасније.

Мала антанта и Пољска сматрају да је Друштво народа најбоље јемство да се очува мир, поредак и цивилизација у Европи па ћемо зато у том правцу радити и одбијати сваки покушај да нам се неко непозван наметне за арбитра.

Ми хоћемо мир, хоћемо да бранимо што је наше, хоћемо у миру да се развијемо, те осуђујемо сваки покушај, који би могао свет — напаћен свет који жели привредну обнову и социјалну правду — да баца у ново зло и нову катастрофу.

Према речима г. Министра спољних послова Пакт четворице нема ревизионистичких тенденција, он је у складу са Друштвом народа, он учвршћује племените сврхе Друштва народа, па је зато одговор г. Министра спољних послова унео олакшање у нашу земљу и наш народ. Тај одговор поздравитиће цела наша јавност, па му зато захваљујем и одговор примам до знања. (Бурно плескање и дуготрајно живо одобравање у целој Народној скупштини).

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч народни посланик г. др. Пивко.

Др. Људевит Пивко: Господо народни посланици, у првој фази када се почело говорити о овоме Пакту учетворо, изазвало је то не само код нас него још више у Чехословачкој и Пољској једно узнемирење. Особито пољска штампа била је толико осетљива, па је директно показивала на извесне циљеве Пакта, које је делимично споменуо сада пријатељ г. др. Ауер. Нама свима који смо у овим питањима осетљиви и морамо бити осетљиви било је то врло непријатно. Ја сматрам да би се могле и на овоме месту споменути рефлекси-

је које су учињене у погледу наше земље у вези са оваквим предлозима ревизије.

Какви су били у првој схеми Мусолинијеви предлози у Пакту учетворо? Ми смо у крајевима, где живи мањи или већи број мањина, ово врло осетили. Па и људи нашег рода и наше крви, који имају извесне антидржавне циљеве, како бих рекао, сматрали су — како је показао и један процес овде — да је иностранство евентуални спаситељ. Господо, то даје пуно повода за размишљање. Макар био број оваквих наших домаћих непријатеља мален па и минималан, ипак је незгодно да они опште егзистирају и да се оваки јављају, јер то показује да имамо на своме телу Ахилову пету, што данас после толико година заједничког живота не би смело бити. (Чује се више гласова: То су плаћеници!) Па макар били и плаћени и купљени од туђина.

У пољској штампи могло се видети да је сама ова ствар — предлог Пакта — мало привукла и приближила ову словенску државу нама. После одговора г. Шефа енглеске владе, видело се да је било могуће разговарати о извесним изменама тога уговора ревизије. Пољска и Чехословачка морале су заједно са нама стати на становиште да буду опрезни. Иако су наши г.г. министри спољних послова Мале антанте заузели један јасан став, који је у извесном погледу сигурно имао и одјека, доброг и јаког одјека, онда нас мора с друге стране развеселити конзеквенција која је изишла за Пољску, јер су нам Пољаци данас пуно ближи. Ја нећу помињати ону идеју која је у Пољској више пута била наглашавана да се мора тежити томе да морамо привући себи још највећу словенску силу, једна идеја, која је врло лепа у вези са Малом антантом. То је за мене врло добра појава, и ми је искрено поздрављамо.

Морам рећи, господо, да је синоћни одговор Шефа италијанске владе био помирљив. Разуме се, морало је доћи до измене текста, јер она тенденција која је била у почетку у Пакту учетворо морала је пасти. Да та тенденција није пала, било би то, да би ове четири велике европске силе створиле расположење за све друго само не за мир. Ако су се оне изјашњавале да је њихов посао у духу стишавања и осигуравања општега мира, онда је несумњиво да је и текст морао бити у извесном погледу бар толико јасан да га правилно можемо разумети. Ми, дакле, ове измене које су сада дошле у парафираноме тексту исто тако срдачно поздрављамо. Наш Министар спољних послова хвали Пакт као свако дело које служи миру и циљевима Друштва народа. Ми се, господо, такође с тим слажемо и хвалимо Пакт учетворо са тога становишта, јер сада удружење највећих европских сила има у мислима оно исто што је већ пре показала наша Мала антанта: да служи миру у вези са пријатељима и са свима онима којима је циљ мир. Ја сам Господину Министру спољних послова исто тако веома захвалан, што је на ово питање дао умирујући одговор, и желим са овога места да кажем још само неколико речи на његов говор у Сенату који је био у вези са Пактом, јер је одлучна реч увек нешто што помирује народе.

Ја сам чуо и ви сте сви сигурно чули из уста нашег државног заступника, г. Министра спољних послова, оне већ давно очекиване речи које ће да обрадују цео наш народ. А тако исто и данашњи његов говор служи општем умирењу. Ја сам задовољан са говором г. Министра и захваљујем му на свему. (Живео).

Претседник др. Коста Кумануди: Јавио се за реч г. др. Никола Кешелевић. Али он није упутио ово питање. Г. Министар његово име није споменуо и тумачећи стриктно § 41 Пословника он не би имао права на реч. Али како је г. Министар навео и интерпелацију Југословенског народног клуба, коју је и г. др. Кешелевић потписао, ја сматрам да му треба дати реч. (Одобравање).

Др. Никола Кешелевић: Господо, према невидној форми Пакта учетворо изгледа да га није требало ни донети. Али ја верујем да има нешто у позадини што се крије иза ове његове невидне форми. Није то невино јагње. Врло је добро одговорено на то питање. Нека нас оци сортирају на три врсте народа, ми смо стварајући ову земљу доказали шта вредимо, показали како се земља ствара и како ми то радимо, то је и за будуће време наш одговор.

Господо, зна се да се у италијанској штампи поред свега Пакта учетворо пише о ревизији, поред тога што је то питање покренуо г. Мусолини, који је после парафирања Пакта сортирао народе у три врсте, а то у своме јучерашњем говору у Сенату и изнео, зна се да њихова штампа пише и напада нас показујући тенденцију да парафирани Пакт тумачи на исти начин као и први предлог г. Мусолинија. Зна се да италијанска штампа као и при Богу паца, пише само оно што јој је дозвољено; значи да је италијанској штампи дозвољено да пише како сада пише, јер иначе не би могла ни једне речи написати, као што ни наша штампа није могла ни једне речи рећи по мојој интерпелацији, коју сам ја поднео јер је то цензура забранила.

Неко је изволео високопарно, уздижући немачку културу; да спомене реч „балканизација”. А ја тврдим да је ова балканизација коју смо створили далеко боља од оног стања и далеко боља од онога, што су у Брест-литовском и Букурешком миру спремали нама и осталим народима.

Претседник др. Коста Кумануди: Господине посланиче, молим да се држите питања које је на дневном реду.

Др. Никола Кешелевић (наставља): Ово је на дневном реду. Мени се допада став наше братске Пољске, која је одговорила да могу писати и потписивати шта хоће, а ми знамо једно те једно, ми знамо да имамо своје границе и не дамо да се крпе. (Узвизи: Тако је! — Пљескање). Зашто господо из четири велике силе сматрају, да могу говорити и писати чак и у званичним актима, да се може наше тело сећи, да се могу наши поданици и наша једнокрвна браћа узимати у комбинацију као робље и да се са њима може радити како се хоће.

Прошла су та и таква времена, господо, и данас се већ зна да се на таква акта одговара истим таквим актима, данас је такво време да се као последице таквих аката јављају немири и револуције. Ја бих хтео и желео да видим која би од великих сила смела и да покуша да објави мобилизацију благодарећи стању у коме се њихове земље налазе. Господо, треба мушки говорити: нека они пактирају како год хоће, нас се то ништа не тиче, јер ми врло добро знамо како ћемо одговорити. (Пљесак и одобравање).

Господа министри Мале антанте су врло добро учинили што су се окренули у своме договарању и раду једној ствари, а то је да смо ми Словени, да ми као Словени једнако дејствујемо, да

је наше словенско питање једно и да врло добро знамо правац којим као Словени треба да идемо, да смо највећа нација и да се не можемо игнорисати при решавању светских питања. (Живо одобравање).

Ја, господо, овом приликом морам да се осврнем на једну другу страну која се односи на рад Краљевске Владе, а то је да се, не обазирајући се на питање које се данас овде третира, овде даје првенство питању над интерпелацијама и да је Краљевска Влада и овога пута погазила Устав и свето право посланика, одговарајући на питање а не на интерпелације и ја протестујем против тога и тврдим да је то карактеристичан и систематски рад данашње Краљевске Владе у свима питањима. (Одобравање на левици).

Претседник др. Коста Кумануди: Господо народни посланици, ја ћу са ваџним пристанком закључити данашњу седницу и као дневни ред за идућу седницу предлагам:

1) Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о изменама и допунама појединих законских прописа о аграрној реформи;

2) Избор одбора за проучавање законског предлога о међународним уговорима и споразумима;

3) Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о ваздухопловној конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Аустрије; и

4) Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о организацији ватрогаства.

Примала Народна скупштина овај дневни ред? (Прима). Објављује да је предложени дневни ред примљен.

Данашњу седницу закључујем а наредну закључујем за сутра у 10 и 30 часова пре подне.

Седница је закључна у 12 часова.

П Р И Л О З И

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

народног посланика Мустафе А. Мулалића на г. г. Министре трговине, просвете и финансија, о ликвидацији „Народног Дела“ и трансакцији његове имовине на приватно лице

Господине Претседниче,

Користећи се чланом 72 Закона о пословном реду у Народној скупштини, част ми је поднети следећу

интерпелацију

У циљу националне пропаганде, националног развијања народа, јачања љубави према Монархији, подизања витештва и родољубља, а иницијативом наших националних претставника, основано је у години 1924 „Народно Дело“.

„Народно Дело“ је друштво чије се деловање темељи на друштвеним правилима, која искључују сваку личну претензију. Друштвена правила потписали су: бл. поч. патријарх Димитрије, војвода Петар Бојовић, Др. Нинко Перић, Миша Трифуновић итд. а одобрио их је Министар унутрашњих дела својим решењем од 29 јула 1930 год. број I-21775.

Према правилима задатак је „Народног Дела“ да открива и сакупља историјски материјал по задужбинама, превађује фреске наших владара и великодостојанственика, да снима композиције из свих крајева, а нарочито из колевке нашег државног живота Јужне Србије, колевке нашег националног ренесанса, да оснива музеј „Народног Дела“, да објављује доказе о прекидајућој култури и континуитетном праву на све наше земље и да послужи свестраном образовању народа, да прави писмени Народни универзитет, путем издавања дела, монографија, путем одржавања предавања, излагања, путем растурања уметничких слика, икона, споменица итд.

Према друштвеним правилима рад „Народног Дела“ није управљен на материјалну добит. Сва средства, која буду друштву на располагању, имају послужити великим друштвеним циљевима. Та средства су према чл. 8 друштвених правила: 1) Прилози и потпоре лица и установа (приватних и државних) за помагање „Народног Дела“. 2)

Претплате и исплате за пропагандистичке објекте одговарајуће друштвеном циљу.

Да је „Народно Дело“ покренуто неопходним националним потребама, да му је дат неприкосновен циљ и задатак, као и значај, то потврђују наши национални еминенти, потписани на правилима, то доказује прво врло друштвених прихода, то доказује уверење Министарства просвете Он бр. 13515 од 28 фебруара 1927 године, којим се „Народно Дело“ оглашује и препоручује, као културно друштво општег значаја. Потреба, која је покренула оснивање „Народног Дела“, даје друштву трајан резон постојања, па ни друштвена правила не предвиђају никаквих одредаба за случај разлаза друштва, нити предвиђају одредбе о судбини друштвене имовине, у случају разлаза друштва.

За доказ општег значаја овога друштва, Народно је Дело установило и своју значку и своју заставу, која носи наше националне амблеме.

Друштво „Народно Дело“ као такво, уживало је велике помоћи и повластице од државе.

Министар финансија решењем под бр. 48372-26 од 12 јануара 1927 године, ослободио је „Народно Дело“ од плаћања такса из Тбр. 1, а решењем бр. 29713 од 8 новембра 1924 године ослобођено је по § 48 Закона о непоср. порезима, као јавна културна установа, која не дели добит, од плаћања пореза и свих приреза. Министар саобраћаја је давао сталне бесплатне карте. Министарство војске и морнарице стављало је на расположење своје аутомобиле, шофере и бензин. Општина београдска ослободила је од општинске трошарине.

Расписом Министарства просвете П.бр. 31366-29 и Он бр. 32300 наређено је бановинама, срезовима, општинама и школама, да обавезно откупују едиције „Народног Дела“. Општине су у својим буџетима морале предвиђати ставке за откупљивање тих едиција и за субвенције „Народном

Делу“ (Некоје општине и поред уплате, те едиције још нису ни добиле!) Скоро сва Министарства су откупљивала те едиције.

Министарство просвете је само прошле године откупило 1000 комада „Наших победа“ за 100.000 Динара.

По наредбама Министарства унутрашњих дела и среске су власти биле ангажоване у растурању едиција и маркица „Народног Дела“. Министар просвете господин Миша Трифуновић огласио је публикације „Народног Дела“ обавезним за све школе, а на то се односи и распис Министарства просвете П бр. 27147/31. Обласне самоуправе,

40.000	примерака	„Краљ Петар“	у вредности	1,200.000.—	Динара
10.000	„	„Карађорђе“	„	600.000.—	„
10.000	„	„Наши Владари“	„	600.000.—	„
10.000	„	„Уједињење“	„	600.000.—	„
10.000	„	„Наше Победе“	„	1,000.000.—	„
1.550	„	„Наше Победе“ (лукс.)	„	450.000.—	„
1.000	„	„Препород“	„	300.000.—	„
5.000	„	„Зборник“	„	1,500.000.—	„
10.000	„	„Историја Света“	„	3,000.000.—	„
7.000	„	„Историја о Христу“	„	1,050.000.—	„
7.000	„	„Пут у Живот“	„	1,050.000.—	„
6.000	„	„Ум царује“	„	1,200.000.—	„
11.000	„	„Историја Југославије“	„	3,800.000.—	„

Издало је и ове слике:

3.000	примерака	Свети Саво	у вредности	300.000.—	Динара
3.000	„	Карађорђе	„	300.000.—	„
3.000	„	Доситеј	„	300.000.—	„
3.000	„	Караџић	„	300.000.—	„
3.000	„	Његош	„	300.000.—	„
3.000	„	Народ око певача	„	180.000.—	„
	Све остале као Краљ, Краљица		„	око 3.000.000.—	„
	Издало је маркице „просветнице“		„	1,000.000.—	„

Укупно око 21,530.000 Динара.

Како су све едиције „Народног Дела“ биле врло скупе, далеко премашујући трошкове издања, може се закључити, да је „Народно Дело“ након осмогодишњег деловања зарадило извесну имовину, која може значити као јак материјални фонд за будући друштвени национални и хумани рад.

Међутим, премда правила не предвиђају разлаз овог корисног друштва, ових је дана извршена трговачка протоколација „Народног Дела“ као власништва господина Петра М. Петровића, публицисте и дотадањег председника „Народног Дела“ са овом фирмом:

„Народно Дело“, институт за национални публицитет, власник Петар М. Петровић“.

У „Службеним новинама“ од 9 фебруара ове године објављено је овлаштење господина Министра трговине и индустрије број 175 о трансакцији друштвених едиција (имовине) на приватног власника г. Петра М. Петровића.

Како се ликвидација друштва „Народно Дело“ као и трансакција његове имовине не слаже са друштвеним правилима, част ми је замолити господина Министра трговине, да ми изволи одговорити на ова питања:

1) Ради каквих је разлога ликвидирало друштво „Народно Дело“?

2) На ком основу и на ком праву је издао овлаштење о трансакцији друштвене имовине у власност господина Петра М. Петровића.

3) Да ли сматра компатибилним да господин Петровић, коме може као појединцу бити циљ са-

док су постојале, откупиле су огромне количине књига и слика „Народног Дела“.

Министарство финансија је одобрило „Народно Дело“ продавање маркица „просветница“, које су носиле лик наших националних великана: Карађорђа, Војводе Степе, Војводе Путника, Светог Саве, Тирила и Методија итд., а за растурање тих „просветница“ издавани су посебни расписи.

Обзиром на овакву помоћ Народно је Дело показало велик успех са својим едицијама. Издао је и у народ растурило ове монографије:

у вредности	1,200.000.—	Динара
„	600.000.—	„
„	600.000.—	„
„	600.000.—	„
„	1,000.000.—	„
„	450.000.—	„
„	300.000.—	„
„	1,500.000.—	„
„	3,000.000.—	„
„	1,050.000.—	„
„	1,050.000.—	„
„	1,200.000.—	„
„	3,800.000.—	„

у вредности 300.000.— Динара

„ 300.000.— „

„ 300.000.— „

„ 300.000.— „

„ 300.000.— „

„ 180.000.— „

„ око 3.000.000.— „

„ 1,000.000.— „

Укупно око 21,530.000 Динара.

мо добит, носи фирму „Народног Дела“?

Част ми је замолити господина Министра просвете, да ми изволи дати одговор на ова питања:

1) Шта му је познато о ликвидацији друштва „Народно Дело“ и да ли сматра корисним његово прелажење у приватну власност?

2) Ако сматра да „Народно Дело“ није потребно нашој нацији, да треба да ликвидира, ко има право на његову имовину, стечену осмогодишњим радом уз најповољније услове стваране од стране државних и самоуправних власти?

3) Да ли се, у случају ликвидације, могу и на какав начин оправдати све оне концесије чињене „Народног Дела“ од стране државних самоуправних власти, те све оне жртве, које је народ чинио откупљујући едиције „Народног Дела“. Какве се моралне последице могу предвиђати, ако резултат ове најнеприкосновеније националне пропаганде, искажемо као трговачки посао једног или неколицине лица? Да ли ће народ приватити и примати к срцу какву другу сличну акцију?

Част ми је замолити господина Министра финансија да ми изволи одговорити:

1) Да ли ће и надаље подељивати све повластице господину Петровићу, које је уживало „Народно Дело“?

2) Ако се „Народно Дело“ и у прошлости сматра инкосном трговачком фирмом г. Петровића, да ли су се могле давати све оне повластице, које

су разним решењима Министарства финансија давале „Народном Делу“ као друштву општег значаја, без претензија на добит.

Молим Вас, господине председниче, да овој интерпелацији у смислу Закона о пословном реду изволите дати предност!

Молим Вас да и овом приликом изволите примити изјаву искрене оданости.

народни посланици:

Мустафа А. Мулалић, с. р.

Богољуб Кујунић, с. р.

Хусени Кадрић, с. р.

Хаџи Тодор Димитријевић, с. р.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

народног посланика др. Анте Кунтарића на Министра финансија о неисплаћивању исељеничких улога уложених код Хрватске сељачке задружне банке у Загребу.

Господину

Претседнику Народне скупштине

Београд.

На основу §-а 72 Закона о пословном реду у Народној скупштини част ми је поднети надлежном Министру Финансија ову:

ИНТЕРПЕЛАЦИЈУ.

На основу чл. 4. Закона о исплати исељеничких улога установљена је државна комисија за исплату исељеничких улога код Прве српске земљорадничке банке у Београду и Хрватске сељачке задружне банке у Загребу.

Је ли Вам познато господине Министре, да је ова државна комисија за исплату исељеничких улога завршила свој рад и да су улози код Прве српске земљорадничке банке у Београду исплаћени, док до данас нијесу исплаћени они код Хрватске сељачке задружне банке и ако је стечајни управитељ правовремено пријавио све оне улагаче код

Поштанске штедне банке у Београду, чији се улози имаду сматрати исељеничким.

Како је велика већина ових улагача исељеника баш овдје из Приморја, нарочито из цриквеничкога среза, гдје народ живи у највећој биједи, то сам слободан запитати г. Министра финансија, зашто се не исплаћују ови исељенички улози улагачима код Хрватске сељачке задружне банке у Загребу.

Слободан сам замолити господине Претседниче, да ову интерпелацију предложите господину Министру финансија са молбом, да ми на њу одговори на једној од наредних сједница Народне скупштине.

У Цриквеници, дне 17. маја 1933.

Др. Анте Кунтарић, с. р.
нар. посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

народног посланика др. Николе Кешелевића и другова на Министра иностраних послова о писању стране штампе о ревизији уговора о миру.

Господине Министре,

Народни посланици, чланови Југословенског народног клуба, забринуте су тешком ситуацијом у међународним односима. У непријатељској иностраној штампи, пише се и пропагира ревизија уговора о миру, пише се отворено, да се та ревизија у главном тиче наше отаџбине и братске Пољске државе.

Дошло је дотле, да се то питање званично поставља на међународном форуму у Женеви у прикривеној форми под називом такозваног »Четворног пакта«.

Цела земља је забринута и заинтересована тим питањем. Сви патриоти су се ускочили и узнемирили. Међутим, сем штурих званичних комуникација и нагађања, мање више произвољних, стране и наше штампе, ништа се позитивно не зна.

Из свега што је избило званично на јавност и

што су у штампи писале најеминентније политичке личности, види се да се та ствар тиче виталних интереса наше земље.

Због свега тога, народни посланици, чланови Југословенског народног клуба, захтевају хитан сазив Народне скупштине, а Вас, Господине Министре, моле, да и Ви то захтевате и на првој седници дате потребна, ради умирења земље, обавештења.

26 маја 1933 године

Београд.

Др. Никола Кешелевић, с. р.
народни посланик

Милош П. Драговић, с. р.

народни посланик

Др. Живан Лукић, с. р.

народни посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

народног посланика Милоша Драговића на Министра саобраћаја о незаконито изабраној управи Удружења п. т. т. службеника, и о незаконитом наређењу да се нелегално изабраној управи преда дужност, на челу са Милутином Илићем.

Решењем Господина Министра саобраћаја П. Т.Бр. 78472/32 од 17. октобра 1932. године, којим је признат за претседника легалне управе Милутин Илић. Пресудом Државног савета од 15. фебруара

1933. године број 2496 поништена је та одлука Министра саобраћаја. На основу тога Министар саобраћаја актом својим број 1584 од 14. марта 1933. године ставио је ван снаге своје решење п. т. број

78472/32, а г. Министар унутрашњих дела III Бр. 11511 од 31. марта 1933. године поништио је решење Управе града Београда број 11710 од 29. јула 1932. године.

Према томе г. Министар саобраћаја имао је извршити одлуку Државног савета, а Управа града Београда решење Министра унутрашњих послова, те увести у дужност Управу удружења на челу са Тимотијем Јовановићем која би изашла на конгрес положила рачуне о своме раду, и предала дужност новоизабраној управи. Међутим Г. Министар саобраћаја одлуком својом П.Т.Бр. 37601 од 26. IV. 1933. год. наређује да Тимотије Јовановић са својом управом преда дужност нелегалној управи на челу са Милутином Илићем, у исто време извештава Управу града Београда да присили свима репресалијама претседника Тимотија Јовановића, секретара Милицу Јовановић и благајника Тихомира Ђаковића на предају дужности и завештајне имовине.

Управа града саслушава их и казнива првом казном са 10 дана затвора коју им је заменила са новчаном казном од 1260 динара, и одмах по извршењу ове казне чини нова саслушања за нову казну.

Ко је Милутин Илић и са каквим квалификацијама је дошао у нашу струку било је доста речи и у јавности и у парламенту. Милутин Илић сада управник поште Београд 2 је пребегао из Крижеваца још 1914. год. у Србију да би избегао казну о чему постоје акта у Министарству.

Тај исти Милутин Илић је као приправник поште земунске после анексије недопуштеним начином долази до националних списа вођених између српског „Душана силног“ и хрватског Сокола, те су национални људи за свој рад губили службу и били прогањани, а Илић вршио услуге за рачун непријатеља. Он је својим положајем, као управник поште Београд 2, наклоношћу управе пошта, а помоћу својих служитеља направно наред на конгресу, те стара управа није могла положити рачуна о своме раду нити исрпети дневни ред, али он је помоћу својих служитеља изабрао себе за претседника и ако до тада није никада био ни члан удру-

жења. У овоме су га помагали преставник полицијске власти и изасланик Министра саобраћаја. О свему овом постоји саслушање Г. Николе Раткинића, чиновника поште Београд 2 и осталих који су у тој управи одмах дали оставку.

Управа поште није могла већу непријатност учинити целокупном поштанско-телеграфском особљу, а нарочито ратницима који су скоро пуних 10. година водили борбу за ослобођење и уједињење југословенства; а сада им се доводи за претставника удружења силом власти, особа која је радила све оно што је недопуштено у националном и моралном принципу.

Још много и много горе у овом погледу стоји његов помоћник поште Београд 2 у исто време и потпретседник Удружења нелегалне управе Милан Србеџија.

Са изложенога част ми је питати Господина Министра саобраћаја о следећем:

1. Је ли му познат начин избора управе којој је на челу Милутин Илић?

2. Је ли му познат рад и личност Милутина Илића?

3. Мисли ли да личност менталитета г. Милутина Илића, заслужује да буде на челу управе удружења подручних му чиновника и службеника?

4. Мисли ли поништити целу радњу око последњег избора управе и наредити да се сазове легални конгрес од чланова и изабере управа?

5. Мисли ли повући своје незаконито решење послато Управи града на извршење?

6. У намери да спречи пријем дужности нелегалној управи мисли ли поставити комесара, који ће руководити имовином до избора нове управе?

Молим да ми се на ову интерпелацију, да усмен одговор у Народној скупштини.

Тражим првенство за ову интерпелацију, а хитност ћу образложити у Народној скупштини.

27. маја 1933. године
Београд.

Милош П. Драговић, с. р.

народни посланик.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

народног посланика д-ра Николе Никића и другова на Претседника Министарског савета о противзаконитој пресуди Државног суда за заштиту државе на штету др. Влатка Мачека.

Господине претседнице,

Људска и грађанска слобода у борби за независност и право човјека своје је најјаче барикаде баш објективним судовањем утврдила.

Ровсћи у њима ровове судијских инстанција, и пуштајући редовну ревизију процеса, човјекова је упорна слобода на највиши врх својих утврђених барикада барјак судијске самосталности затакла. Тако су могућност процесне ревизије и судијска независност постале чврста гаранција слободе друмског разбојника, а камо ли не гаранција слободе социјалног човјека.

Нажалост ова савремена правосудна начела није наше судовање усвојило.

Док је већ и онако принципно судачке независности напустило, у питању је човјекове слободе пошло још и даље.

Подривајући нарочито слободу политичког човјека, наше му је правосудје отело право процес-

не ревизије, које је и слободи друмског разбојника подарило. Тако је судовање тумбе окренуто. Кад се ради о слободи политичког човјека, завршује се оно код нас ондје, гдје се тек у слободним земљама почиње!

Зато је снит доказ институција Државног суда за заштиту државе, а још очитији, фамозни његов процес с пресудом г. др. Влатка Мачека, — који је сваку вјеру у правду и политичко судовање убио.

Из те смо пресуде најме сазнали, да је г. др. Влатко Мачек по чл. 3 Закона о заштити државе проглашен кривим и пресуђен, јер да је тобоже у народу стварао расположење за издвајањем југословенског територија из Краљевине Југославије у самосталну и суверену државу, кад је у загребачким пунктацијама потписао »На темељу овако тешког искуства долазимо до неизбјеживог закључка, да је враћајући се у годину 1918. — као исходну точку пријека потреба повести што боље организациону борбу против србијанске хегемоније с ци-

љем, да се отстрани из свих наших крајева тако, да се уклони од ових свака власт и уплив те хегемоније сасвим њезиним претставницима».

Нитко објективан из ових инкриминација није могао прочитати расположење за цијепањем Југославије и стварање неке самосталне државе. Из тога се могло прочитати само оно, што је г. др. Влатко Мачек и на суду опетовано изјавио: да је против србијанске хегемоније, против које уосталом мора бити сватко, тко народу и овој земљи добро жели и мисли.

Да уза сав овај јасни смисао загребачких пунктација не би ипак нешто какву њихову протудржавну и издајничку акцију извео, г. др. Влатко Мачек је у судски записник још и ово изјавио: »Ми Хрвати не тражимо своју самосталну и суверену државу, ми радо остајемо у Југославији«.

Како је оваквом изјавом јасно доказано, да је Државни суд за заштиту државе процесом и пресудом г. др. Влатка Мачека прије закон и правду, него непријатеља државе убио, то јер г. др. Влатко Мачек нема могућности законите процесне ревизије, — износимо овај правосудни скандал пред прву сједницу Народне скупштине и тражимо, да нам у њој на ову интерпелацију одговорите:

1.) Да ли Вам је познато, да је г. др. Влатко Мачек пред Државним судом за заштиту државе у

Београду више пута изјавио, да никад није имао намере издвојити који дио југословенског територија у самосталну хрватску државу, да он суверене и самосталне хрватске државе ни не тражи, и да је напoкoн сво његово политичко дјеловање ишло за тим, да се тежије хрватског народа само у границама ове државе и на задовољство Срба остваре?

2.) Како Вам је све ово сигурно из стенографских биљежака процеса врло добро познато, како његову кондеминаторну пресуду, онда доводите у склад са законом и правдом, по којима ниједан Србин потписник загребачких пунктација, није оптужен ни пресуђен?

3.) Да ли сте, Господине Претсједниче, тешко повређеној правди у овом случају вољни тако задовољити, да предложите већ једанпут Народном претставништву укидање државним интересима противне институције Државног суда за заштиту државе, — и да ли сте напoкoн у име Краљевске владе вољни исто тако предложити, да се штетне последице ове незаконите и неправедне пресуде Државног суда у смислу чл. 30. Устава помиловањем пониште?

У Београду, дне 4 свибња 1933. —

Народни посланици:

др. Никола Никић, с. р.

и други.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

др. Метикоша Милана, народног посланика и другова на Министра саобраћаја по питању бесплатног превоза народа на партијске зборове ЈРСД.

Господине Министре,

На партијски збор у Нишу пуштени су у саобраћај 62 посебна бесплатна воза из свих крајева Краљевине Југославије, да превозе народ од Марибора, Јасеница, Љубљане, Сушака, Сплита, Загреба, Мостара, Сарајева и т. д. до Ниша. Са тим бесплатним возовима настављена је акција Ј. Р. С. Д. за зборове у Осијеку, Новом Саду, Сарајеву и т. д.

Свима нама је познато да су приходи саобраћајних установа у сталном опадању, па се сви у чуду питамо, коме треба ово бесплатно превозење народа за — партијске сврхе. Државна саобраћајна превозна средства нису ту за бесплатне партијске агитације Ј. Р. С. Д. До сада ниједна партија није на такав начин, на штету државних прихода, на терет државне благајне искоришћавала државне саобраћајне установе. Ради збора у Нишу, где су дошла 62 воза путника заneo је сав нормални саобраћај и промет робе, кроз више дана, ко ће сносити те штетне последице за државну благајну?

Довожењем и бесплатним преважањем народа са разних крајева државе неће се ни у ком крају појачати владина странка Ј. Р. С. Д., јер се нигђе на свијету странка на овакав начин не ствара, а људи користе бесплатне возове за своје личне послове и да упознају разне вароши — о трошку државе.

(Када се већ може да овако троши државна имовина за пословне агитације владине партије, Ј. Р. С. Д. онда би исту услугу државни саобраћај требао да учини своме народу по свим крајевима државе, за међусобно упознавање, па да пусти сваки мјесец по 50 бесплатних возова од Ма-

рибора, Јасеница до Сушака, Сплита, Сарајева, Битоља, Бевђелије и обратно).

Молим Вас, Господине Министре, да ми изволите усмено у Народној скупштини одговорити:

1. Је ли Вам познато, да су на збор партије Ј. Р. С. Д. у Нишу, стигла 62 бесплатна путничка воза, из свих крајева наше државе, те да је ради тога заneo сав остали нормални саобраћај и промет добара кроз више дана, чиме је настала велика штета и прикрата прихода за државне железнице?

2. Који су разлози, да се развије и даље партијска агитација Ј. Р. С. Д. са бесплатним превозом путника у разне вароши, на терет прихода државних саобраћајних установа и докле се мили наставити ова штетна акција?

3. Каните ли накнадно затражити од Главног одбора партије Ј. Р. С. Д. да плати у државну благајну, за превоз свих путника, возне карте по прописаној тарифи не само за збор у Нишу него и у Осијеку, Новом Саду, Сарајеву и т. д.

4. Јесте ли вољни обавјестити Народну скупштину о томе, колико су ти посебни путнички возови превезли путника за Ниш, Нови Сад, Осијек, Сарајево и т. д. по тражењу партије Ј. Р. С. Д., те колико је било заузето вагона и локомотива за те возове (уз ознаку локомотив. километара!)?

Изволите, Господине Министре, примити уверење о мом поштовању.

Београд, 6 јуна 1933.

Народни посланици:

др. Милан Метикош, с. р.

Перко В. Драгутин, с. р.

Јосип Стажић, с. р.

ПИТАЊЕ

народног посланика Стевана Ђирића на Министра иностраних послова о писању штампе о ревизији уговора о миру.

Господине Министре,

Осећам се побуђеним да Вам на првом састанку Народне скупштине ставим питање о догађају који ми изгледа тренутно важнији од свега другог.

Пред јавношћу целог света отворено је питање т. з. „Четворног пакта“ Италије, Немачке, Енглеске и Француске. Сав свет води о њему дискусију. И ми, народни посланици, хоћемо што пре да од позваних сазнамо шта тај Пакт треба да значи. Допустите, Господине Министре, да Вам поставимо она питања, која сами себи постављамо:

1) Значи ли тај Пакт покушај ревизије мировних уговора?

2.) Значи ли он покушај ревизије Пакта Друштва народа у правцу деградовања тога највишега моралнога тела?

3.) Значи ли он ревизију Вилзонових начела и скретање од Вилзоновога „само-опредељења народа“ према мешетарењу са туђим правима?

4.) Какав став заузима према Пакту наша Краљевска влада и Мала антанта?

Примите, Господине Министре, и овом приликом уверење о моме особитом поштовању.

7. јуна 1933 године, у Београду.

Народни посланик,
Стеван Ђирић, с. р.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
Краљевине Југославије

Пов. Бр. 6083

Рег. ознака:
Прилог: (11) једанаест.

Предлог закона о Међународној конвенцији за изједначење подношења резултата анализе материја намењених људској и стојној исхрани, закљученој и потписаној у Паризу, 30 јуна 1931 године.

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У прилогу под ./1 част нам је доставити Вам Указ Његовог Величанства Краља од 22 марта 1933 године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије да можемо поднети на решавање Народном претставништву Предлог закона о Међународној конвенцији за изједначење подношења резултата анализе материја намењених људској и стојној исхрани, закљученој и потписаној у Паризу, 30 јуна 1931 године.

У прилогу под ./2 част нам је доставити Вам 10 примерака Предлога закона са образложењем о

МИ

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије,

На предлог Нашег Министра социјалне политике и народног здравља и Нашег Министра иностраних послова, а по саслушању Нашег Министарског савета, решили смо и решавамо: Овлашћује се Наш Министар социјалне политике и народног здравља и Наш Министар иностраних послова да могу на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије поднети Народном претставништву на решавање:

Господине Министре,
На претходном састанку Народне скупштине, 22. марта 1933. године, изјавио сам да ћу поднети Предлог закона о Међународној конвенцији за изједначење подношења резултата анализе материја намењених људској и стојној исхрани, закљученој и потписаној у Паризу, 30 јуна 1931. године. Предлог закона је достављен Вам у прилогу под ./1 част. У прилогу под ./2 част достављено је 10 примерака Предлога закона са образложењем о горе поменутој Међународној конвенцији, с молбом да исти изволите изнети на решење пред Народну скупштину. Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о нашем особитом поштовању. Министар социјалне политике и народног здравља,
И. Пуцел, с. р.
Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

Предлог закона о Међународној конвенцији за изједначење подношења резултата анализе материја намењених људској и сточној исхрани, закљученој и потписаној у Паризу, 30 јуна 1931 године.

Наш Министар социјалне политике и народног здравља и Наш Министар иностраних послова нека изврше овај Указ.

22. марта 1933 године

у Београду.

Министар социјалне политике
и народног здравља,

И. Пуцељ, с. р.

Министар иностраних послова,

Б. Д. Јевтић, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ.

Још 27 јуна 1910 године утврдила је једна међународна Конференција, која се тада састала у Паризу, јединствене методе за вршење анализе материја намењених људској и сточној исхрани. Ти су методи допуњени на Конференцији која се састала у Паризу 13 маја 1929 године. На том основу утврђена је једна међународна Конвенција о изједначењу метода и подношења резултата анализе речених материја.

Та конвенција садржи јединствене прописе о обележавању, о маси, о запремини, о количини, о температури, о калометричким мерама, о притиску, о специфичној тежини, о густини, о индексу ре-

фракције, о полариметричном скретању, о киселости, о алкаличности, о шећерима редукторима, о индексу јода, брома итд., о беланчевинама и о анализама ракија.

Владе у чије је име потписана ова Конвенција имају је ратификовати и она ће ступити на снагу чим буде објављена саобразно законодавству сваке Државе потписнице. Међу те Државе спада и наша Држава. Остале Државе које су биле заступљене на напред поменутој Конференцији 1929 године, могу приступити овој Конвенцији, која је израђена 30 јуна 1932 године, у Паризу.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

Краљевине Југославије

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о
Међународној конвенцији за изједначење подношења резултата анализе материја намењених људској и сточној исхрани, закљученој и потписаној у Паризу, 30 јуна 1931 године, који гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску силу Међународна конвенција за изједначење подношења ре-

зултата анализе материја намењених људској и сточној исхрани, закључена и потписана у Паризу, 30 јуна 1931 године, чији текст у преводу и француском оригиналу гласи:

CONVENTION INTERNATIONALE pour L'UNIFICATION DE LA PRESENTATION DES RESULTATS D'ANALYSE DES MATIERES DESTINEES A L'ALIMENTATION DE L'HOMME ET DES ANIMAUX.

Les souverains, chefs d'états et Gouvernements des puissances ci-après désignées, désireux d'établir une réglementation internationale pour l'unification des méthodes d'analyse des produits alimentaires sur les bases arrêtées lors de la Conférence Internationale réunie à Paris, le 27 juin 1910, précisées et complétées par la Conférence Internationale réunie à Paris le 13 mai 1929, ont résolu de conclure une Convention à cet effet et sont convenus des dispositions suivantes en ce qui concerne les règles pour l'unification de la présentation des résultats d'analyse des matières alimentaires:

NOTATION.

I. — Les notations doivent être celles qui ont été adoptée par le Comité international des Poids et Mesures.

МЕЂУНАРОДНА КОНВЕНЦИЈА ЗА ИЗЈЕДНАЧЕЊЕ ПОДНОШЕЊА РЕЗУЛТАТА АНАЛИЗЕ МАТЕРИЈА НАМЕЊЕНИХ ЉУДСКОЈ И СТОЧНОЈ ИСХРАНИ.

Северени, шефови држава и владе ниже напачених сила, у жељи да установе један међународни правилник ради изједначења метода анализе производа за исхрану на основама утврђеним приликом Међународне конференције која се састала у Паризу, 27 јуна 1910, тачно одређених и допуњених од стране Међународне конференције која се састала у Паризу 13 маја 1929, одлучили су да закључе једну конвенцију у ту сврху и сагласили су се о следећим одредбама што се тиче правила за изједначење подношења резултата анализе материја за исхрану:

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ.

1 — Обележавања имају бити она која је усвојено Међународни одбор за Тежине и Мере.

Употребљене атомске масе имају бити оне које је установила међународна комисија за атомске масе.

У циљу да се упросте рачунања и да се обезбеди њихова једнообразност, сталном међународном Бироу за аналитичну Хемију материја намењених људској и сточној исхрани ставља се у дужност да затражи од Међународне комисије за атомске Маса једну листу практичних атомских маса, које важе за одређивање у ваздуху, а чије би се цифре заокружиле, и да је публикује као додатак са табелом умножака и подумножака јединица мера усвојених од стране Међународног одбора за Тежине и Мере, као и листу скраћеница усвојених од тог Одбора.

ТЕЖИНА (Количина материје)

2 — Саобразно дефиницији издатој од стране општих Конференција за Тежине и Мере, и унетој у законе оних земаља које су приступиле Метарској конвенцији, практична јединица, за тежину, јесте грам, хиљадити део међународног килограма:

3 — За производе чија се количина одређује мерењем тежине, имају се назначити анализе давањем састава, у грамама или милиграмима; за 100 грама производа. Ови резултати назначују се овко:
g/100 g или mg/100 g

Ако се резултати односе на 100 грама сушеног производа, ова особеност има бити изречно назначена.

ЗАПРЕМИНА.

4 — Јединица запремине јесте литар, запремина килограма чисте воде под условима које су одредиле опште Конференције за Тежине и Мере: практична јединица мере за запремину јесте хиљадити део литра (ml) миллитар, приближно равн кубном центиметру (тачно 1,000.028).

5 — При температури од t° литар је приказан запремином од g грама дестилисане воде, измерених у ваздуху са месинганим теговима. Овом параграфу додаје се једна таблица која даје g за разне температуре.

КОЛИЧИНЕ

које се имају одузети од једног килограма да би се уравнотежио, у ваздуху, са теговима специфичне масе равне 8,5,1 литар дестилисане воде, при температурама и притисцима у овој табlici:

Температура	Милиметри										
	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
10°C	1r29	1r30	1r31	1r33	1r34	1r36	1r37	1r38	1r40	1r41	1r42
11	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,45	1,46	1,47	1,49	1,50	1,52
12	1,48	1,50	1,51	1,52	1,54	1,55	1,57	1,58	1,59	1,61	1,62
13	1,60	1,61	1,63	1,64	1,65	1,67	1,68	1,70	1,71	1,72	1,74
14	1,73	1,74	1,76	1,77	1,78	1,80	1,81	1,82	1,84	1,85	1,86
15	1,87	1,88	1,90	1,91	1,92	1,94	1,95	1,96	1,98	1,99	2,01
16	2,02	2,04	2,05	2,06	2,07	2,09	2,10	2,12	2,13	2,14	2,16
17	2,19	2,20	2,21	2,23	2,24	2,25	2,27	2,28	2,29	2,31	2,32
18	2,36	2,38	2,39	2,40	2,42	2,43	2,44	2,46	2,47	2,48	2,50
19	2,55	2,56	2,57	2,59	2,60	2,61	2,63	2,64	2,65	2,67	2,68
20	2,74	2,76	2,77	2,78	2,80	2,81	2,82	2,84	2,85	2,86	2,88
21	2,95	2,97	2,98	2,99	3,00	3,02	3,03	3,04	3,06	3,07	3,08
22	3,17	3,18	3,20	3,21	3,22	3,24	3,25	3,26	3,28	3,29	3,30
23	3,40	3,41	3,43	3,44	3,45	3,46	3,48	3,49	3,50	3,52	3,53
24	3,63	3,65	3,66	3,67	3,69	3,70	3,71	3,73	3,74	3,75	3,77
25	3,88	3,90	3,91	3,92	3,94	3,95	3,96	3,98	3,99	4,00	4,01

Les masses atomique employées doivent être celles qui sont établies par la Commission internationale des Masses atomique.

En vue de simplifier les calculs et d'assurer leur uniformité, le Bureau International permanent de Chimie analytique des matières destinées à l'alimentation de l'homme et des animaux est chargé de demander à la Commission Internationale des Masses atomiques une liste de masses atomiques pratiques, valables pour les déterminations dans l'air, dont les chiffres seraient arrondis et de la publier en annexe avec une table des multiples et sous-multiples des unités de mesure adoptés par le Comité International des Poids et Mesures, ainsi que celle des abréviations admises par ce Comité.

MASSE. (QUANTITE DE MATIERE)

2. — Conformément à la définition donnée par les Conférences générales des Poids et Mesures, et insérée dans les lois des pays qui ont adhéré à la Convention Du Mètre, l'unité pratique, pour les pesées, est le gramme, millième partie du kilogramme international.

3. — Pour les produits dont on évalue la quantité par des pesées, on doit indiquer les résultats de l'analyse donnant la composition, en grammes ou en milligrammes, pour 100 grammes du produit. Ces résultats sont indiqués ainsi:

g/100 g ou mg/100 g.

Lorsque les résultats sont rapportés à 100 grammes du produit desséché, cette particularité doit être expressément indiquée.

VOLUME.

4. — L'unité de volume est le litre, volume du kilogramme d'eau pour dans les conditions définies par les Conférences générales des Poids et Mesures; l'unité pratique des mesures de volume est la millième partie du litre (ml), millilitre, sensiblement égal au centimètre cube (exactement 1,000.028).

5. — A la température de t° , le litre est représenté par le volume de g. grammes d'eau distillée, pesés dans l'air avec des poids en laiton. Une table donnant g pour diverses températures est annexée au présent paragraphe.

QUANTITES

à retrancher de 1 kilogramme pour équilibrer, dans l'air, avec des poids de masse spécifique égale à 8, 5, 1 litre d'eau distillée aux températures et pressions indiquées au tableau suivant:

Температура	Милиметри										
	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
10°C	1r29	1r30	1r31	1r33	1r34	1r36	1r37	1r38	1r40	1r41	1r42
11	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,45	1,46	1,47	1,49	1,50	1,52
12	1,48	1,50	1,51	1,52	1,54	1,55	1,57	1,58	1,59	1,61	1,62
13	1,60	1,61	1,63	1,64	1,65	1,67	1,68	1,70	1,71	1,72	1,74
14	1,73	1,74	1,76	1,77	1,78	1,80	1,81	1,82	1,84	1,85	1,86
15	1,87	1,88	1,90	1,91	1,92	1,94	1,95	1,96	1,98	1,99	2,01
16	2,02	2,04	2,05	2,06	2,07	2,09	2,10	2,12	2,13	2,14	2,16
17	2,19	2,20	2,21	2,23	2,24	2,25	2,27	2,28	2,29	2,31	2,32
18	2,36	2,38	2,39	2,40	2,42	2,43	2,44	2,46	2,47	2,48	2,50
19	2,55	2,56	2,57	2,59	2,60	2,61	2,63	2,64	2,65	2,67	2,68
20	2,74	2,76	2,77	2,78	2,80	2,81	2,82	2,84	2,85	2,86	2,88
21	2,95	2,97	2,98	2,99	3,00	3,02	3,03	3,04	3,06	3,07	3,08
22	3,17	3,18	3,20	3,21	3,22	3,24	3,25	3,26	3,28	3,29	3,30
23	3,40	3,41	3,43	3,44	3,45	3,46	3,48	3,49	3,50	3,52	3,53
24	3,63	3,65	3,66	3,67	3,69	3,70	3,71	3,73	3,74	3,75	3,77
25	3,88	3,90	3,91	3,92	3,94	3,95	3,96	3,98	3,99	4,00	4,01

Temperature	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
10°C	1 g 29	1 g 30	1 g 31	1 g 33	1 g 34	1 g 36	1 g 37	1 g 38	1 g 40	1 g 41	1 g 42
11	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,45	1,46	1,47	1,49	1,50	1,52
12	1,48	1,50	1,51	1,52	1,54	1,55	1,57	1,58	1,59	1,61	1,62
13	1,60	1,61	1,63	1,64	1,65	1,67	1,68	1,70	1,71	1,72	1,74
14	1,73	1,74	1,76	1,77	1,78	1,80	1,81	1,82	1,84	1,85	1,86
15	1,87	1,88	1,90	1,91	1,92	1,94	1,95	1,96	1,98	1,99	2,01
16	2,02	2,04	2,05	2,06	2,07	2,09	2,10	2,12	2,13	2,14	2,16
17	2,19	2,20	2,21	2,23	2,24	2,25	2,27	2,28	2,29	2,31	2,32
18	2,36	2,38	2,39	2,40	2,42	2,43	2,44	2,46	2,47	2,48	2,50
19	2,55	2,56	2,57	2,59	2,60	2,61	2,63	2,64	2,65	2,67	2,68
20	2,74	2,76	2,77	2,78	2,80	2,81	2,82	2,84	2,85	2,86	2,88
21	2,95	2,97	2,98	2,99	3,00	3,02	3,03	3,04	3,06	3,07	3,08
22	3,17	3,18	3,20	3,21	3,22	3,24	3,25	3,26	3,28	3,29	3,30
23	3,40	3,41	3,43	3,44	3,45	3,46	3,48	3,49	3,50	3,52	3,53
24	3,63	3,65	3,66	3,67	3,69	3,70	3,71	3,73	3,74	3,75	3,77
25	3,88	3,90	3,91	3,92	3,94	3,95	3,96	3,98	3,99	4,00	4,01

6. — За производе који се мере по запремини, имају се назначити резултати анализе састава, у грамама или у милиграмима, по литру производа: G/L или MG/L

6. — Pour les produits qui se mesurent au volume, on doit indiquer les résultats de l'analyse donnant la composition, en grammes ou en milligrammes, par litre du produit:

g/l ou mg/L.

Simultanément, les résultats peuvent être exprimées d'une façon différente.

ИНДИКС ДЕ РЕАКЦИОН
ТЕМПЕРАТУРА.

7. Температуре морају бити сведене на нормалну скалу коју су усвојиле Опште конференције за Тежине и Мере, то јест центензималну скалу термометра са водоником који има утврђене тачке: температуру леда који се топи (0°) и температуру паре деситилсане води која кључа (100°) под нормалним атмосферским притиском.

Оне ће се свагда назначити у центензималним степенима којима се додаје скраћеница C. Пример 15°C, 20°C.

Уколико је могућно, тачке кључања и тачке топљења имају бити назначене пошто се подвргну уобичајеним коректурама. У том случају, њима се има додати знак (Corr).

(Метода за одређивање тачака топљења биће поменућа).

КАЛОРИМЕТРИЧКЕ МЕРЕ.

8. — Термохемиски резултати имају се назначити у килограмкалоријама са знаком (Kcal.) (колнина топлоте потребна да се повиси за 1 центензимални степен температура масе од 1 килограма тела за чију се специфичну топлоту претпоставља да је равна топлоти воде при 15°C. под нормалним притиском).

ПРИТИСАК

9. — Притисци се имају назначити у милиметрима живе при 0° и под нормалним условима теже.

СПЕЦИФИЧНА ТЕЖИНА

10. — Специфична тежина t° јесте апсолутна вредност. Она изражава однос запремине неког тела при a t° према тежини исте запремине дестилисане воде лишене ваздуха при 4° и при нормалном притиску. Тежина се изводи из тежине свођењем на безваздушан простор; она се има назначити при 20° C.).

ГУСТИНА

11. — Густина јесте релативна вредност. Она из-

TEMPERATURE

7. — Les températures être rapportées à l'échelle normale adoptée par les Conférences générales des Poids et mesures, c'est-à-dire l'échelle centésimale du thermomètre à l'hydrogène ayant pour points fixes: la température de la glace fondante (C°) et celle de la vapeur d'eau distillée en ébullition (100°), sous la pression atmosphérique normale.

Elles seront toujours exprimées en degrés centésimaux, suivis de l'abréviation C Exemple: 15° C, 20° C.

Autant que possible, les points d'ébullition et les points de fusion doivent être indiqués après avoir subi les corrections habituelles. Dans ce cas, ils doivent être suivis du signe. (Corr.)

La méthode pour la détermination des points sera mentionnée.)

MESURES CALORIMETRIQUES

8. — Les résultats thermo-chimiques doivent être exprimés en kilocalories avec le signe kcal (quantité de chaleur nécessaire pour élever de 1 degré centésimal la température d'une masse de 1 kilogr. d'un corps dont la chaleur spécifique est supposée égale à celle de l'eau à 15° C sous pression normale.)

PRESSION

9. — Les pressions doivent être indiquées en millimètres de mercure à 0° et dans les conditions normales de la pesanteur.

MASSE SPECIFIQUE

10. — La masse spécifique à t° est une valeur absolue. Elle exprime le rapport du volume d'un corps à t° à la masse du même volume d'eau distillée privé d'air à 4° étale pression normale. (La masse est déduite de la pesée par réduction au vide; elle doit être indiquée à 20° C.)

DENSITE

11. — La densité est une valeur relative. Elle ex-

ражава однос двеју маса или двеју одговарајућих тежина. (1).

Одлучено је да се бира као температура за рад температура од 20°C., али треба имати на уму да велики број таблица (алкохолни раствори, раствори разних киселина, уља, есенција нарочито), назначују цифре сведене на температуру од 15°C или од 17,5°C., на пример, у односу према води при истој температури, а то захтева израду нових таблица.

12 — Густине се не смеју помињати у произвољним јединицама (степени Baumé, Tessa, Cartier, itd. итд.).

13 — Садржина алкохола алкохолних течности мора бити назначена у грамовима алкохола, било по литру, било по децилитру, или 100/cm³, и, у исто време, у запреминама алкохола саобразно обичајима земље, али првенствено у запреминама апсолутног алкохола садржаним у 100 запремина анализоване температуре посматрања.

Специфични тежина апсолутног алкохола јесте 0,78933 при 20°C. и 0,79367 при 15°C.

ИНДЕКС РЕФРАКЦИЈЕ.

14 — Рефрактометричка скретања морају бити изражена индексом рефракције према ваздуху, за пругу при температури од 20°C али, за масти, при температури од 40°C. Свагда ће се назначити температура при којој е посматрање било извршено.

Међутим, у случају ако би било немогуће оперисати при температурама од 20°C или од 40°C напред назначеним, индексе ће се моћи узети при некој другој температури, али ова мора бити назначена у форми: Индекс.

ПОЛАРИМЕТРИЧНО СКРЕТАЊЕ.

15 — Полариметрично скретање мора бити назначено у степенима лука, са центезималном поделом, за цев од 10 центиметара, при температури од 20°C за жуту светлост (g). Свагда ће се назначити дужина цеви која је послужила за вршење посматрања као и температура при којој је било вршено.

За чврста тела има се назначити природа средста за растварање и концентрацију раствора.

КИСЕЛОСТ.

16 — Ма каква била природна киселина (постојана или испарљива, слободне или делимично везане) киселост има бити изражена бројем кубних центиметара нормалне течности, десето или стото нормалне, који одговара 100 грама супстанце или 1 литру течности, употребљавајући ознаке: N/1, N/10, N/100.

Што се тиче масла и масти, киселост има се свести на 100 грама масне материје.

У исто време, резултати се могу дати у грамовима сирћетне винске, јабучне киселине, итд., према природи производа, или, произвољно, у сумпорној киселини или на ма који други начин.

1) Густине добијају се под другим условима него што су они који служе за одређивање специфичне тежине. За течности на пример, густина се изражава према води при 15°C, 40°C, итд. т.ј. 15/15°C, 40/40°C, за чврсто масне материје, T/t 100/50°C., 40/40°C итд. Сви услови мораће се назначивати уз назнаку: »Сведено на безваздушни простор (или не сведено на безваздушни простор)«.

prime un rapport de deux masses ou de deux poids correspondants.⁽¹⁾

Il est décidé de choisir comme température de travail la température de 20° C, mais il faut observer qu'un grand nombre de tables (solutions, alcooliques, solutions de divers acides, huiles, essences notamment), indiquent des chiffres rapportés à la température de 15° C ou de 17,5° C, par exemple, par rapport à l'eau à la même température, ce qui nécessite l'élaboration de nouvelles tables.

12 — Les densités ne doivent pas être mentionnées en unités arbitraires (degrés Baumé, Tessa, Cartier etc.).

13 — La teneur en alcool des liquides alcooliques doit être indiquée en grammes d'alcool, soit par litre, soit par décilitre, ou 100/cm³, et, simultanément, en volumes d'alcool conformément aux usages du pays, mais de préférence en volumes d'alcool absolu contenus dans 100 volumes la liquide analysé (degré alcoométrique centésimal), en indiquant la température d'observation).

La masse spécifique de l'alcool absolu est 0,78933 à 20° C et 0,79367 à 15° C.

INDICE DE REFRACTION

14 — Les déviations réfractométriques doivent être exprimées en indice de réfraction par rapport à l'air, pour la raie D, à la température de 20° C, mais, pour les graisses, à la température de 40° C. On indiquera toujours la température à laquelle l'observation a été faite.

Toutefois, dans le cas où il serait impossible d'opérer aux températures de 20° C ou de 40° C ci-dessus indiquées, l'indice peut être pris à une autre température, mais celle-ci doit être indiquée sous la forme: Indice (° C).

DEVIATION POLARIMETRIQUE

15 — La déviation polarimétrique doit être indiquée en degrés d'arc, avec fraction centésimale, pour le tube de 10 centimètres, à la température de 20° C, pour la lumière jaune (D). On indiquera toujours la longueur du tube ayant servi à faire l'observation ainsi que la température à laquelle l'observation aura été faite.

Pour les solides, on doit indiquer la nature du dissolvant et la concentration de la solution.

ACIDITE

16 — Quelle que soit la nature des acides fixes ou volatils, libres, ou partiellement combinés, l'acidité doit être exprimée par le nombre de centimètres cubes de liqueur normale décime, correspondant à 100 grammes de substance ou à 1 litre de liquide, en employant la notation N/1, N/10, N/100.

En ce qui concerne les beurres et les graisses l'acidité doit être rapportée à 100 grammes de la matière grasse.

Simultanément, les résultats peuvent être donnés en grammes d'acide acétique, tartrique, malique, etc., suivant la nature du produit, ou, arbitrairement, en acide sulfurique, ou de toute autre façon.

(1) Les densités sont obtenues dans d'autres conditions que celles qui servent à la détermination de la masse spécifique. Pour les liquides, par exemple, la densité est portée par rapport à l'eau à 15°C, à 40°C, etc., soit T/t: 15/15°C, 40/40°C; pour les matières grasses solides, T/t: 100/50°C, 40/40°C, etc. Toutes les conditions devront être indiquées en spécifiant: »Ramené au vide (ou non ramené au vide)«.

Сем тога свагда се имају навести назив употребљене методе и назив индикатора. Пожељно би било да се концентрација у јонима PH) израз праве реакције средине такође наведе, ако је ствар могућна.

17 — Индекс сапонификације има да се изрази у кубним метрима нормалне течности који одговарају количини од 100 грама масне материје.

Он може бити праћен назначењем броја Köttsdorfer-ovog.

АЛКАЛИЧНОСТ.

18 — Макаквa била природа база, алкаличност се има изразити бројем кубних центиметара нормалне течности, десетом или стотом нормалне, који одговара 100 грама или 1 литру анализоганог производа, употребљавајући ознаке N/1, N/10; N/100.

У исто време, резултати се могу дати у грама на који други начин.

Сем тога, свагда се имју навести назив употребљене методе и назив индикатора. Било би пожељно да концентрација у јонима PH (израз праве реакције средине) буде такође изражена, ако је ствар могућна.

19 — Алкаличност пепела неког производа, изражена као што је напред речено, има бити сведена на количину од 100 грама или на један литар производа.

ШЕЋЕРИ РЕДУКТОРИ.

20 — Шећери редуктори чија природа је назначена срачунавају се у грамовима безводне гликозе за 100 грама или 1 литар анализоганог производа.

ИНДЕКС ЈОДА, БРОМА ИТД.

21 — Индекси јода или брома назначују број грамова халогена срачунат као јод односно бром који су везани за 100 грама производа.

Што се тиче масла и масти, резултати морају бити сведени на 100 грама масне материје.

Назив употребљене методе мора бити назначен.

БЕЛАНЧЕВИНЕ.

22 — Ако је употребљен други фактор, а не, 6,25 за срачунавање беланчевина у односу на азот, тај фактор мора бити назначен у загради.

АНАЛИЗЕ РАКИЈА (Специјално правило)

23 — Естри се срачунавају као сирћетни естар. Алдехиди као етилични алдихид; Виши алкохоли као изобулитични алкохол или као изоамилични алкохол, али назначавајући који од оба; Испарљиве киселине као сирћетна киселина.

Они се изражавају у милиграмима по литру ракије и, истовремено, у милиграмовима на 100 кубних центиметара апсолутног алкохола садржаног у анализованој ракији.

Екстративне материје и постојана киселост (срачуната као сирћетна киселина) изражене су у грамовима по литру ракије.

24 — Словима C. I. моћи ће се назначити да су аналитички резултати изражени саобразно предњим правилима.

En outre, le nom de la méthode employée et celui de l'indicateur doivent toujours être mentionnés. Il serait souhaitable que la concentration en ions H (expression de la réaction vraie du milieu) fut également exprimée, lorsque la chose est possible.

17 — L'indice de saponification doit être exprimé en centimètres cubes de liqueur normale correspondant à 100 grammes de matière grasse.

Il peut être accompagné de l'indication du nombre de Köttstoffer.

ALCALINITE

18 — Quelle que soit la nature des bases, l'alcalinité doit être exprimé par le nombre de centimètres cubes de liqueur normale, décime au centime, correspondant à 100 grammes ou à 1 litre du produit analysée, au moyen de la notation suivante: N/1, N/10, N/100.

Simultanément, l'alcalinité peut être exprimée d'une autre manière.

En outre, le nom de la méthode employée et celui de l'indicateur doivent être toujours mentionnés. Il serait à souhaiter que la concentration en ions H (expression de la réaction vraie du milieu) soit également exprimée, lorsque la chose est possible.

19 — L'alcalinité des cendres d'un produit, exprimée comme il est dit ci-dessus, doit être rapportée à 100 grammes ou à 1 litre du produit.

SUCRES REDUCTEURS

20 — Les sucres réducteurs dont la nature n'est pas indiquée sont évalués en grammes de glucose anhydre pour 100 grammes ou 1 litre du produit analysé.

INDICE D'IODE, DE BROME, ETC.

21 — Les indices d'iode ou de brome indiquent le nombre de grammes d'halogène calculé respectivement en iode ou en brome qui sont fixés par 100 grammes du produit.

En ce qui concerne les beurres et les graisses, les résultats doivent être rapportés à 100 grammes de la matière grasse.

Le nom de la méthode employée doit être indiqué.

MATIERES PROTEIQUES

22 — Lorsqu'un autre facteur que 6,25 est employé pour calculer les matières protéiques en fonction de l'azote, ce facteur doit être indiqué entre parenthèses.

ANALYSES DES EAUX-DE-VIE (REGLE SPECIALE)

23 — Les éthers sont évalués en éther acétique; Les aldéhydes en aldéhyde éthylique; Les alcools supérieurs en alcool isobutylique ou en alcool isoamylique, mais en indiquant lequel des deux;

Les acides volatils en acide acétique. Ils sont exprimés en milligrammes par litre d'eau-de-vie et, simultanément, en milligrammes pour 100 centimètres cubes d'alcool absolu contenu dans l'eau-de-vie analysée.

Les matières extractives et l'acidité fixe (calculée en acide acétique) sont exprimées en grammes par litre d'eau-de-vie.

24 — Par les lettres C. I. on pourra indiquer que les résultats analytiques sont exprimés conformément aux règles précédentes.

25 — Владе уговорнице даће упутства надлежним властима ради усвајања мера које је утврдила Међународна конференција.

Напред поменуте владе обавезују се да ће предузети, свака у колико је се тиче, мере да се учини општом, употреба начина подношења резултата анализе који је усвојила Конференција.

26 — Владе које нису потписале ову Конвенцију могу јој приступити. Сила која жели приступити ставиће до знања писмено своју намеру Влади Француске Републике достављајући јој акт приступања, који ће бити депонован у Архиви речене Владе. Ова Влада доставиће одмах свима осталим Силама уговорницама оверени препис нотификације, као и Акт о приступању, уз назначење датума када је примила нотификацију.

27 — Ова Конвенција биће ратификована и ратификације биће депоноване у Паризу чим се то буде могло учинити.

Она ће бити стављена у извршење, чим буде објављена саобразно законодавству Држава потписница.

28 — Ова Конвенција, која ће носити датум 13 маја 1929 моћи ће бити потписана у Паризу до 1 јула 1931 од стране Пуномоћника Сила заступљених на Међународној конференцији која се састала у Паризу 13 маја 1929.

У потврду чега су односни Пуномоћници потписали ову Конвенцију и на њу ставили своје печате.

Рађено у Паризу, 30 јуна 1931, у једном једином примерку који ће остати депонован у Архиви Владе Француске Републике и чији ће се оверени преписи доставити дипломатским путем Силама уговорницама. —

За Египат: М. FAKHRY.

За Француску: А. BRIAND.

За Норвешку: Ulrich STANG.

За Југославију: М. SPALAIKOVITCH.

— on 25 — Les Gouvernements contractants donneront des instructions aux autorités compétentes pour l'adoption des mesures qu'a préconisées la Conférence internationale.

Les Gouvernements précités s'engagent à prendre, chacun en ce qui la concerne, des dispositions à l'effet de rendre général l'usage du mode de présentation des résultats d'analyse adopté par la Conférence.

26 — Les Gouvernements qui n'ont pas signé la présente Convention sont admis à y adhérer. La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement de la République Française en lui transmettant l'acte d'adhésion, qui sera déposé dans les Archives dudit Gouvernement. Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances contractantes copie certifiée conforme de la notification, ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

27 — La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront déposées à Paris aussitôt que faire se pourra.

Elle sera mise à exécution dès que la publication n'en aurt été faite conformément à la législation des Etats signataires.

28 — La présente Convention, qui portera la date du 13 mai 1929, pourra être signée à Paris jusqu'au 1 juillet 1931 par les Plénipotentiaires des Puissances représentées à la Conférence internationale réunie à Paris, le 13 mai 1929.

EN FOI QUOI, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Paris, le 30 juin 1931, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les Archives du Gouvernement de la République Française et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

L. S. Signé
Pour l'Égypte: M. FAKHRY.
Pour la France: A. BRIAND.
Pour la Norvège: Ulrich STANG.
Pour la Yougoslavie: M. SPALAIKOVITCH.

§ 2

Овај Закон ступа у живот када се обнародује у »Службеним новинама«, а обавезну силу добија као што је то предвиђено у члану 27 речене Конвенције.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

Краљевине Југославије

Пов.Бр. 6961

Београд, 6. априла 1933. г.

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У прилогу под /1 част нам је доставити Вам оригинални Указ Његовог Величанства Краља од 3 марта 1933 године, којим смо овлашћени у смислу чл. 63 Устава Краљевине Југославије да можемо поднети на решавање Народном Претставништву предлог закона о допунској конвенцији о регулисању путем компензације трговачких потраживања између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксенбуршке Привредне Уније, закљученој и потписаној у Београду 21 фебруара 1933 год.

У прилогу под /2 част нам је доставити Вам де-

Препоручујемо свима нашим министрима да се о извршењу његовом старају, властима заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

сет примерака предлога закона са образложењем о горе поменутој допунској конвенцији, с молбом да исти изволите изнети на решење пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о нашем особитом поштовању.

(Министар трговине и индустрије,
Др. И. Шуменковић, с. р.
Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.)

CONVENTION ADDITIONNELLE

МИ

ДОПУНСКА КОНВЕНЦИЈА

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије,

На предлог Нашег Министра трговине и индустрије и Нашег Министра иностраних послова, а по саслушању Нашег Министарског савета, решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар трговине и индустрије и Наш Министар иностраних послова да могу на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије поднети Народном Претставништву на решавање:

Предлог закона о допунској конвенцији о регулисању путем компензације трговачких потраживања између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксенбуршке Привредне Уније, закљученој и пот-

писаној у Београду 21 фебруара 1933 године.

Наш Министар трговине и индустрије и Наш Министар иностраних послова нека изврше овај Указ.

3 марта 1933 године
у Београду.

АЛЕКСАНДАР, с. р.
Министар трговине и индустрије,

Др. И. Шуменковић, с. р.
Министар иностраних послова,

Б. Д. Јевтић, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

У циљу да се олакша узајамна размена робе, наша је Држава закључила 7 јула 1932 године са Белгијско-Луксенбуршком Привредном Унијом Конвенцију о регулисању трговачких потраживања путем компензација. Та Конвенција ступила је на снагу 20 октобра 1932 године (види »Службене новине« од 13 октобра 1932, Бр. 237-ХС1).

Према указаној потреби, сада је закључена једна Допунска конвенција којом се у неколико мењају и подуњују одредбе Конвенције од 7 јула 1932.

Овом Допунском конвенцијом укинута су ставови 2 и 3 члана III Конвенције од 7 јула, којима је био утврђен паритет белге и динара и којима је било предвиђено да се потраживања која гласе на неку трећу валуту имају конвертовати у белге и у динаре, — и замењени су новим одредбама, по којима се само белга сматра као меродавна валута, према чему ће се уплате код наше Народне банке вршити у динарима по актуелном курсу белге, а потраживања која гласе на неку трећу валуту кон-

вертоваће се и у Југославији у белге по курсу контролисаном од наше Народне банке.

Став први члана VI Конвенције од 7 јула 1932 мења се у толико што ће белгијско-луксембуршки Уред за компензације, од сума стављених му на расположење, 33% употребити на исплату потраживања по хронолошком реду уплата о којима говори члан III, а не про рата потраживања као што је раније било прописано.

Најзад, допуњен је члан VI Конвенције од 7 јула 1932 одредбом по којој ће дужници који су извршили уплате код наше или код белгијске Народне банке сматрати се као ослобођени својих обавеза тек у тренутку када дотични повериоци буду у целости примили износе својих потраживања.

Ова Допунска конвенција закључена је 21 фебруара 1933 године, у Београду. Она има ступити на снагу десет дана по измени ратификација.

Њено трајање предвиђено је на три месеца, с тим, да ће се прећутно продужавати на по три месеца све док је једна страна не би отказала на месец дана пре истека свакога тромесечног периода.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
Краљевине Југославије

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

Допунској конвенцији о регулисању путем компензације трговачких потраживања између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксенбуршке Привредне Уније, закљученој и потписаној у Београду, 21 фебруара 1933 године, која гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску силу Допунска конвенција о регулисању путем компензације трговачких потраживања између Краљевине Југосла-

вије и Белгијско-Луксенбуршке Привредне Уније, закључена и потписана у Београду, 21 фебруара 1933 године, чији текст у преводу и француском оригиналу гласи:

ДОПУНСКА КОНВЕНЦИЈА

CONVENTION ADDITIONNELLE

о регулисању путем компензације трговачких потраживања између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксембуршке Привредне Уније.

pour le règlement par voie de compensation des créances commerciales entre le Royaume de Yougoslavie et L'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ
и
ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ БЕЛГИЈАНАЦА

SA MAJESTE LE ROI DE YUGOSLAVIE
et
SA MAJESTE LE ROI DES BELGES

радећи како у своје име тако и у име Њеног Краљевског Височанства Велике Војвођине Луксембуршке, на основу постојећих споразума, одлучили су да закључе једну Допунску конвенцију која уноси извесне амандмане у Конвенцију, о регулисању, путем компензације, трговачких потраживања између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксембуршке Привредне Уније, закључену у Београду 7 јула, 1932 и одредили су као своје пуномоћнике:

agissant tant en son nom qu'au nom de Son Altesse Royale la Grande Duchesse de Luxembourg, en vertu d'accords existens, ont résolu de conclure une Convention Additionnelle apportant certains amendements à la Convention pour le règlement par voie de compensation des créances commerciales entre le Royaume de Yougoslavie et l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise, conclue à Belgrade le 7 juillet et ont désigné pour leurs plénipotentiaires:

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ:
Господина БОГОЉУБА Д. ЈЕВТИЋА, Свога Министра иностраних послова,

SA MAJESTE LE ROI DE YUGOSLAVIE:
Monsieur BOGOLJUB D. JEVTIC, Son Ministre des Affaires Etrangères,

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ БЕЛГИЈАНАЦА:
Господина Графа де РОМРЕ де ВИШНЕ, Официра Леополдовог ордена, Витеза ордена круне, Свога Изванредног посланика и опуномоћеног министра у Београду,

SA MAJESTE LE ROI DES BELGES:
Monsieur le Comte de ROMREE de VICHENET, Officier de l'Ordre de Léopold, Chevalier de l'Ordre de la Couronne, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Belgrade.

који су се, пошто су један другоме саопштили своја респективна пуномоћства, нађена у доброј и прописној форми, сагласили о следећим одредбама:

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Члан први

Article premier

Став 2 члана III Конвенције од 7 јула 1932 укида се и замењује се следећим одредбама:

L'alinéa 2 de l'article III de la Convention du 7 juillet 1932 est abrogé et remplacé par les dispositions suivantes:

а) Белга је валута која важи за сваку уплату извршену код белгијске Народне банке која ради као благајник белгијско-луксембуршког Уреда за Компензације и од Народне банке Краљевине Југославије, за рачун белгијско-луксембуршког Уреда за Компензације, као и за сваку исплату које врши свака од ових двеју установа.

а) Le belga est la monnaie qui fait règle pour tout versement effectué auprès de la Banque Nationale de Belgique agissant comme caissier de l'Office de Compensation belgo-luxembourgeois et à la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie, pour la compte de l'Office de Compensation belgo-luxembourgeois, de même que pour tout paiement opéré par chacun de ces deux établissements.

б) Ове одредбе примењују се како на уплате пређашњих и нових потраживања које буду извршене почев од стављања на снагу Конвенције тако и на уплате које су већ извршили југословенски узвозници код Народне банке Краљевине Југославије, али чију протувредност није још исплатила белгијска Народна банка, радећи као благајник белгијско-луксембуршког Уреда за Компензације, белгијским извозницима.

б) Ces dispositions s'appliquent tant aux versements des créances anciennes et nouvelles qui seront effectués à partir de la mise en vigueur de la Convention qu'aux versements déjà effectués par les importateurs yougoslaves auprès de la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie, mais sont la contrevaletur n'a pas encore été payée par la Banque Nationale de Belgique, agissant comme caissier de l'Office de Compensation belgo-luxembourgeois, aux exportateurs belges.

в) Уплате код Народне банке Краљевине Југославије, као и исплате које ова изврши, чиниће се у динарима по курсу белге по службеном котирању Народне банке Краљевине Југославије на дан операције.

в) Les versements à la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie, de même que les paiements effectués par celle-ci, auront lieu en dinars selon le cours du belga à la cote officielle de la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie au jour de l'opération.

Став 3 члана III Конвенције од 7 јула 1932 укида се и замењује се следећим одредбама:

L'alinéa 3 de l'article III de la Convention du 7 juillet 1932 est abrogé et remplacé par les dispositions suivantes:

Потраживања која гласе на коју другу валуту сем белге биће конвертоване у белге у Југославији старањем Народне банке Краљевине Југославије по курсу котираном под њеном контролом на београдској Берзи онога дана који претходи плаћању дуговања.

Les créances libellées en autre monnaie que le belga, seront converties en belgas en Yougoslavie au cours, coté sous contrôle à la Bourse de Belgrade le jour précédent le paiement la dette.

Члан 2

Први став члана VI Конвенције од 7 јула 1932 мења се како слеђује:

»Све до амортизовања доспелих потраживања о којима је реч у члану III, износи уплаћени код белгијске Народне банке од стране извозника југословенске робе на територију Белгијско-Луксембуршке Привредне Уније употребиће се како слеђује: белгијско-луксембуршки Уред за Компензације употребиће, од сума стављених му на расположење, тридесет три од сто на амортизовање, по хронолошком реду уплата о којима је реч у члану III. потраживања насталих после дана стављања на снагу овог споразума, шездесет седам од сто на амортизовање пре рата доспелих потраживања о којима је реч у претходном члану«.

Члан 3

Члан VI Конвенције од 7 јула 1932 допуњује се како слеђује:

Уплате извршене од стране југословенских дужника код Народне банке Краљевине Југославије као и уплате извршене код белгијске Народне банке, која ради као благајник белгијско-луксембуршког Уреда за Компензације, од стране белгијских и луксембуршких дужника имаће либераторни карактер тек у тренутку када њихови односни повериоци буду стварно примили, према одредбама Конвенције од 7 јула, измењеним одредбама ове Допунске конвенције, целокупни износ својих потраживања.

Члан 4

Ова Допунска конвенција, као и измењене или допуњене одредбе, као што је напред утврђено, Конвенције од 7 јула 1932 ступиће на снагу десет дана по дану размене ратификација.

Члан 5

Трајање ове Конвенције јесте три месеца и она ће се моћи отказати на месец дана пре њеног истека. Она ће бити прешутно продужавана за нови период од три месеца све док једна од Високих страна уговорница не буде изјавила своју жељу да иста престане, по напред поменутом претходном отказу.

У ПОТВРДУ ЧЕГА СУ односни пуномоћници потписали ову Конвенцију и на њу ставили своје печате.

Рађено у Београду, у два примерка, 21 дана месеца фебруара године Господње хиљаду девет стотина тридесет треће.
Југословенски пуномоћник

М. П. Б. Д. Јевтић, с. р.

Белгијски пуномоћник,
М. П. де Ромбе, с. р.

Article 2

Le premier alinéa de l'article VI de la Convention du 7 juillet 1932 est modifié comme suit:

»Jusqu'à l'amortissement des créances échues dont question à l'article 5, les montants versés à la Banque Nationale de Belgique par les importateurs de marchandises yougoslaves dans le territoire de l'Union Economique belgo-luxembourgeoise seront employés comme suit: l'office de Compensation belgo-luxembourgeois consacrerá des sommes mises à sa disposition, trente trois pour cent à l'amortissement dans l'ordre chronologique des versements dont question à l'article III des créances postérieures à la date de la mise en vigueur du présent accord, soixante sept pour cent à l'amortissement au marc le franc des créances échues dont il est question à l'article précédent«.

Article 3

L'article VI de la Convention du 7 juillet 1932 est complété comme suit:

Les versements opérés par les débiteurs yougoslaves à la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie ainsi que ceux opérés à la Banque Nationale de Belgique, agissant comme caissier de l'office de compensation belgo-luxembourgeois n'auront un caractère libératoire qu'au moment où leurs créanciers respectifs auront effectivement reçu, suivant les dispositions de la Convention du 7 juillet, modifiée par celles de la présente Convention Additionnelle, le montant total de leurs créances.

Article 4

La présente Convention Additionnelle, ainsi que les dispositions modifiées ou complétées comme arrêté ci-dessus de celle du 7 juillet 1932, entreront en vigueur dix jours après la date d'échange des ratifications.

Article 5

La durée de la présente Convention est de trois mois et elle pourra être dénoncée un mois avant son échéance. Elle sera prorogée par tacite reconduction pour une nouvelle période de trois mois aussi longtemps que l'une des Hautes Parties contractantes n'aura pas signifié son désir y mettre fin sous le préavis précité.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposée leurs cachets.

Fait à Belgrade, en double expédition, le 21-ème jour du mois de Fevrier de l'an de grâce mil neuf cent trente trois.
le Plénipotentiaire yougoslave,

L.S. B. D. Jevtić, m. p.

le Plénipotentiaire belge,
L.S. de Romrée, m. p.

§ 2

Овај Закон ступа у живот кад се обнародује у »Службеним новинама« а обавезну силу добија као што је то предвиђено чланом 4 речене Допунске конвенције.

Препоручујемо свима нашим министрима да се о извршењу његовом старају, властима заповедамо да по њему поступа, а свима и свакоме да му се поковавају.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

Пов. Бр. 7602

Краљевине Југославије
Београд, 19 априла 1933 год.

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У прилогу под .1 част нам је доставити Вам оригинални Указ Његовог Величанства Краља од 14 априла 1933 године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије да можемо поднети на решавање Народном претставништву Предлог Закона о међународном споразуму о бродовима-светионицима са посадом који се налазе изван свог одређеног места, закљученом и потписаном у Лисабону, 23 октобра 1930 године.

У прилогу под .2 част нам је доставити Вам

МИ

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божјој и вољи народној

Краљ Југославије,

На предлог Нашег Министра саобраћаја и Нашег Министра иностраних послова, а по саслушању Нашег Министарског савета, решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар саобраћаја и Наш Министар иностраних послова да могу на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије поднети Народном Претставништву на решавање: Предлог закона о међународном Споразуму о бродовима светионицима са посадом, који се налазе ван одређеног места, закљученом и потписаном у Лисабону, 23 октобра 1930 године.

Наш Министар саобраћаја и Наш Министар иностраних послова нека изврше овај Указ.
14 априла 1933 године
у Београду

Министар саобраћаја,
Лаз. Радивојевић, с. р.Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

23 октобра 1930 године закључен је у Лисабону Међународни Споразум о бродовима-светионицима са посадом који се налазе изван свога одређеног места. Учесници у том споразуму обавезују се да ће примењивати одредбе Правилника, саставног дела Споразума, који се односе на поменуте бродове. Рок за потписивање Споразума истекао је крајем априла 1931 године, а после тога рока истоме се може приступити. Споразум ступа у живот, за сваку Државу деведесет дана од дана доношења код Генералног секретара Друштва народа инструменат ратификације или приступања. Свака Држава може Споразум отказати по истеку периода од седам година, рачунајући од дана његовог ступања на снагу за дотичну Државу. По

истеку сваког периода од седам година, свака Држава може захтевати ревизију Споразума. У свако друго време може ревизију затражити најмање једна четвртина Влада уговорница.

Приликом ратификовања или приступања свака Држава моћи ће изузети од примене све или поједине своје колоније, протекторати или земље под њеним мандатом, а исто тако може условити своје учешће учешћем извесних влада.

У случају отказа Споразум престаје да важи после годину дана.

У приложеном Правилнику прописано је какве ће, дању или ноћу, сигнале имати да дају такви бродови.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

Споразуму о бродовима-светионицима са посадом која се налази изван одређеног места, закљученог и потписаног у Лисабону, 23 октобра 1930 године, који гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску силу Споразум о бродовима-светионицима са посадом, који

се налази изван одређеног места, закључен и потписан у Лисабону, 23 октобра 1930 године, чији текст у преводу и француском оригиналу гласи:

СПОРАЗУМ О БРОДОВИМА-СВЕТИОНИЦИМА
СА ПОСАДОМ КОЈИ СЕ НАЛАЗИ ИЗВАН
ОДРЕЂЕНОГ МЕСТА.

Владе уговорнице, претстављене доле потписанима, решене да унифицирају знакове на бродовима-светионицима са посадом, која се налазе изван свога одређеног места, сагласиле су се у овим одредбама:

Члан 1.

Владе уговорнице обавезују се да ће применити одредбе овде приложеног Правилника, који се односи на бродове-светионике који се налазе изван одређеног места. Потребне мере за ову сврху треба да буду предузете у току једне године, рачунајући од дана ступања на снагу овог Споразума.

Члан 2.

Овај Споразум не треба сматрати као да у било којем погледу мења правно стање у појединим земљама што се тиче односа између уживалаца и власти одговорних за службу бродова-светионика.

Члан 3.

Овај Споразум, чији су текстови француски и енглески меродавни, носиле данашњи датум; он ће моћи бити, закључно до 30 априла 1931, потписан у име сваке владе, која је била заступљена на Конференцији која је израдила овај Споразум или која је била позвата да у њој буде заступљена.

Члан 4.

Прихваћање овог Споразума од стране једне владе може се извршити простим потписивањем, у случају када је ово дато без резерве ратификације, ратификацијом или приступањем.

Инструменти ратификације биће достављени Генералном секретару Друштва народа, који ће о томе обавестити заинтересоване владе.

Дан ступања на снагу Споразума биће 90-ти дан после пријема Споразума од пет влада.

Члан 5.

Од 1 маја 1931 моћи ће се приступити овом Споразуму у име сваке владе предвиђене у члану 3.

Инструменти приступања биће достављени Генералном секретару Друштва народа, који ће о томе обавестити заинтересоване владе.

Члан 6.

Свако накнадно потписивање, ратификација или приступање после ступања на снагу Споразума, саобразно чл. 4, имаће дејство после 90 дана од датума потписивања, или пријема, инструмената ратификације или нотификације о приступању од Генералног секретара Друштва народа.

Члан 7.

Овај Споразум може бити отказан, од сваке владе уговорнице, после истека од седам година,

ACCORD SUR LES BATEAUX — FEU
GARDES SE TROUVANT HORS DE
LEUR POSTE NORMAL.

Les gouvernements contractants, représentés par les soussignés, ayant décidé d'unifier les signaux des bateaux-feu gardés se trouvant hors leur poste normal, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les gouvernements contractants s'engagent à mettre en application les dispositions du règlement ci-annexé, relatives aux bateaux-feu hors de leur poste normal. Les mesures d'exécution nécessaires à cette fin devront être prises dans un délai d'un an à compter de la mise en vigueur du présent Accord.

Article 2.

Le présent Accord ne doit pas être entendu comme modifiant en quoi que ce soit la situation de droit existant dans les divers pays en ce qui concerne les relations entre les usagers et les autorités chargées du service des bateaux-feu.

Article 3.

Le présent Accord, dont les textes français et anglais feront également foi, portera la date de ce jour; il pourra, jusqu'au 30 avril 1931 inclus, être signé au nom de tout gouvernement ayant été représenté à la Conférence qui a élaboré le présent Accord ou ayant été invité à s'y faire représenter.

Article 4.

L'acceptation du présent Accord de la part d'un gouvernement peut s'effectuer par simple signature, dans le cas où celle-ci est donnée sans réserve de ratification, par ratification ou par adhésion.

Les instruments de ratification seront transmis au Secrétaire général de la Société des Nations, qui en notifiera la réception aux gouvernements intéressés.

La date de l'entrée en vigueur de l'Accord sera le quatre-vingt-dixième jour qui suivra l'acceptation de l'Accord par cinq gouvernements.

Article 5.

A partir du 1er mai 1931, il pourra être adhéré au présent Accord au nom de tout gouvernement visé à l'article 3.

Les instruments d'adhésion seront transmis au Secrétaire général de la Société des Nations qui en notifiera la réception aux gouvernements intéressés.

Article 6.

Chaque signature, ratification ou adhésion qui interviendra après l'entrée en vigueur de l'Accord, conformément à l'article 4, produira ses effets dès le quatre-vingt-dixième jour qui suivra la date de la signature ou de la réception, par le Secrétaire-général de la Société des Nations, des instruments de ratification ou de la notification d'adhésion.

Article 7.

Le présent Accord pourra être dénoncé, au nom de tout gouvernement contractant, après l'expiration

рачунајући од дана његова ступања на снагу за дотичну владу, писменом нотификацијом упућеном Генералном секретару Друштва народа, који ће о томе обавестити све владе предвиђене у члану 3. Отказ ће имати дејство после годину дана од датума када је био примљен од Генералног секретара Друштва народа, он ће вредети само у погледу држава од које је и учињен.

После истека сваког периода од седам година по ступању на снагу овог Споразума, његове ревизија моћи ће бити захтевана од сваке владе уговорнице. У свако друго време ревизија овог Споразума моћи ће бити затражена од једне четвртине влада уговорница.

Члан 8.

Свака влада уговорница може изјавити у тренутку потписивања, ратификације или приступања, да, примајући овај Споразум, она не узима никакву обавезу односно свих или неких колонија, протектората или територија стављене под њезино сизеренство или мандат; у овом случају, овај Споразум неће се примењивати на територије, које су биле именоване у оваквој изјави.

Свака влада уговорница, моћи ће, у сваком тренутку накнадно, нотификовати Генералном секретару Друштва народа да жели применити овај Споразум на све или на неке територије, који је био предметом изјаве, предвиђене у претходној алинеји. У том случају, Споразум ће се примењивати на територије поменуте у нотификацији после двадесетог дана по пријему ове нотификације од Генералног секретара Друштва народа.

Свака влада може, било по истеку рока од седам година, предвиђеног у претходној алинеји, било по отказу предвиђеном у члану 7., изјавити да жели обуставити примену овог Споразума на све или на неку колонију, протекторат или територију стављену под њено сизеренство или мандат; у овом случају, Споразум ће престати да се примењује на територије које су биле предметом такве изјаве, годину дана по пријему ове изјаве од Генералног секретара Друштва народа. Ако нема такве изјаве, отказ, предвиђен у члану 7, неће имати никаква дејства у погледу територија поменутих у овом члану.

Члан 9.

Свака од влада уговорница може учинити овим своје прихваћање овог Споразума од учествовања у њему једне или више влада предвиђених у члану 3.

Члан 10.

Овај ће споразум бити регистрован од Генералног секретара Друштва народа на дан његова ступања на снагу.

У потврду чега су потписани ставили своје потписе на овај Споразум.

Рађено у Лисабону, двадесет трећег октобра хиљаду девет стотина тридесете, у једном једином примерку, који ће остати депонован у архиви Секретаријата Друштва народа, и од кога ће прописно оверене копије бити достављене свима владама, предвиђеним у члану 3.

d'un délai de sept ans à partir de la date de son entrée en vigueur pour ce gouvernement, par notification écrite adressée au Secrétaire général de la Société des Nations, qui en informera tous les gouvernements visés à l'article 3. La dénonciation produira ses effets un an après la date à laquelle elle aura été reçue par le Secrétaire général de la Société des Nations; elle ne sera opérante qu'au regard du gouvernement pour lequel elle aura été effectuée.

A l'expiration de chaque période de sept ans après la mise en vigueur du présent Accord, sa révision pourra être demandée par un des gouvernements contractants. A toute autre époque, la révision du présent Accord pourra être demandée par un quart des gouvernements contractants.

Article 8.

Tout gouvernement contractant peut déclarer, au moment de la signature, de la ratification ou de l'adhésion, que, par son acceptation du présent Accord, il n'entend assumer aucune obligation en ce qui concerne toute colonie, tout protectorat ou territoire placé sous suzeraineté ou mandat; dans ce cas, le présent Accord ne sera pas applicable aux territoires relevant de pareille déclaration.

Tout gouvernement contractant pourra, à tout moment dans la suite, notifier au Secrétaire général de la Société des Nations qu'il entend rendre le présent Accord applicable à toute partie des territoires ayant fait l'objet de la déclaration prévue à l'alinéa précédent. Dans ce cas, l'arrangement appliquera aux territoires visés dans la notification quatre-vingt-dix jours après la réception de cette dernière par le Secrétaire général de la Société des Nations.

Tout gouvernement contractant peut soit à l'expiration d'un délai de sept ans après la notification prévue au précédent paragraphe, soit lors de la dénonciation du présent Accord à toute colonie, tout protectorat ou territoire placé sous suzeraineté ou mandat; dans ce cas, l'Accord cessera d'être applicable aux territoires faisant l'objet de pareille déclaration une année après la réception de cette déclaration. A défaut de telle déclaration, la dénonciation prévue à l'article 7 n. comportera aucun effet à l'égard des territoires mentionnés au présent article.

Article 9.

Chacun des gouvernements contractants peut souscrire son acceptation du présent Accord à la participation à la celui-ci d'un ou de plusieurs des gouvernements visés à l'article 3.

Article 10.

Le présent Accord sera enregistré par le Secrétaire général de la Société des Nations à la date de son entrée en vigueur.

En foi de quoi, les soussignés ont apposé leur signature au présent Accord.

Fait à Lisbonne, le vingt-trois octobre mil neuf cent trente, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société des Nations, et dont les copies certifiées conformes seront délivrées à tous les gouvernements visés à l'article 3.

НЕМАЧКА

Gustave MEYER
Под резервом ратификације

SUEDE

ALLEMAGNE

Gustave MEYER
Sous réserve de ratification

ШВЕДСКА

БЕЛГИЈА

F. URBAIN
Под резервом ратификације

BELGIQUE

F. URBAIN
Sous réserve de ratification

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА и СЕВЕРНА ИРСКА као и сви делови Британског царства који нису посебни чланови Друштва народа

GRANDE-BRETAGNE ET IRLANDE DU NORD

ainsi que toutes parties de l'Empire britannique non membres séparés de la Société des Nations.

Изјављујем да мој потпис не обухвата колоније, протекторате или територије под сизеренством или мандатом

I declare that my signature does not include any colonies, protectorates or territories under suzerainty or mandate.

John BALDWIN.

John BALDWIN.

ИНДИЈА

Изјављујем да мој потпис не обухвата ниједну од Држава Индије под сизеренством британским

INDE

I declare that my signature does not include any of the Indian States under British suzerainty.

Edward HEADLAM

Edward HEADLAM

КУБА

Arturo LOYNAZ DEL CASTILLO
Под резервом ратификације

CUBA

Arturo LOYNAZ DEL CASTILLO
Sous réserve de ratification

ШПАНИЈА

José HERBELLA
Rafael ESTRADA

Под резервом ратификације

ESPAGNE

José HERBELLA
Rafael ESTRADA

Sous réserve de ratification

ЕСТОНИЈА

T. GUTMAN

Под резервом ратификације

ESTONIE

T. GUTMAN

Sous réserve de ratification

ФИНСКА

Sakari TAINIO
Под резервом ратификације

FINLANDE

Sakari TAINIO

Sous réserve de ratification

ФРАНЦУСКА

P. H. WATIER

FRANCE

P. H. WATIER

МАРОКО

A. DE ROUVILLE

MAROC

A. DE ROUVILLE

ТУНИС

A. DE ROUVILLE

TUNISIE

A. DE ROUVILLE

ГРЧКА

D. RASI-KOTSICAS

GRECE

D. RASI-KOTSICAS

МОНАКО

Comte C. J. H. DE BOBONE

MONACO

Comte C. J. H. DE BOBONE

ХОЛАНДИЈА

P. VAN BRAAM VAN VLOTEN

Овај потпис не обухвата Нидерландске источне Индије Суринам и Курасао

PAYS-BAS

P. VAN BRAAM VAN VLOTEN

La présente signature n'inclut pas les Indes orientales néerlandaises, Surinam et Curaçao

LANGELLER

Разуме се да овај потпис не намеће никакву обавезу Влади Холандије што се тиче колонијалних нидерландских територија у западним и источним Индијама.

LANGELER

Understanding that this signature does not assume any obligations of the Netherlands Government in respect of the Netherlands Colonial Territories in the East and West Indies.

ПОРТУГАЛИЈА

Ernesto DE VASCONCELLOS
Manoel NORTON

PORTUGAL

Ernesto DE VASCONCELLOS
Manoel NORTON

ШВЕДСКА

Erik HAGG
Под резервом ратификације

SUEDE

Erik HAGG
Sous réserve de ratificationПРАВИЛНИК КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ЗНАКОВЕ
БРОДОВА-СВЕТИОНИКА СА ПОСАДОМ КАДА
СЕ НАЛАЗЕ ИЗВАН ОДРЕЂЕНОГ МЕСТА.

1). — Када брод-светионик није на свом одређеном месту, било што је приморан или отргнут од својих привеза, било што плови своје месту или ка једном пристаништу, неће показивати своје карактеристичне знакове светла за ноћ нити ће давати знакове за маглу.

2). — Брод-светионик померен или отргнут истицаће нарочити знак и то, најпажљивије:

ДАЊУ, две велике црне кугле, једна на прамцу а другу на корми;

НОЂУ, два црвена светла, једно на прамцу а друго на корми.

Сем тога, он ће показивати своје карактеристичне знакове, на врховима јарбола, ако су ови знакови у исправном стању.

Када прилике не допуштају употребу знакова за дан, предвиђених у првом ставу овога члана, или када су исти већ употребљени као нормалне карактеристике брода-светионика, употребити се црвене заставе уместо црних кугли.

3). — Сем тога, као допуску меру предострожности померени или отргнути брод-светионик истакнуће:

а). дању, заставни знак, који према прописима међународног кодекса поморских сигнала, значи: „Нисам на своје одређеном месту“.

б). ноћу, палиће најмање свако четврт сата две бенгалске ватре, једну црвену и једну белу — једновремено.

Када прилике не допуштају употребу бенгалске ватре, показује једновремено једно црвено и једно бело светло.

4). — Напоследку, брод-светионик када плови, мора носити светла и давати звучне знакове, као сваки пловећи брод, и дању носити знак предвиђен у §.2, ако плови својим сопственим средствима.

REGLEMENT RELATIF AUX SIGNAUX DES
BATEAUX-FEU GARDES SE TROUVANT
HORS DE LEUR POSTE NORMAL.

1. Quand un bateau-feu n'est pas à son poste normal, soit qu'il ait déradé, soit qu'il fasse route vers son poste ou vers un port, il n'émet pas ses signaux caractéristiques de nuit ou de brume.

2. Le bateau-feu déradé hisse un signal spécial qui sera, de préférence:

De jour, deux grosses sphères noires, l'une à l'avant, l'autre à l'arrière;

De nuit, deux feux rouges, l'un à l'avant, l'autre à l'arrière.

En outre, il amène ses voyants caractéristiques, si ceux-ci sont amovibles.

Lorsque les circonstances ne permettent pas l'emploi des signaux visés au premier alinéa du présent paragraphe, ou lorsque ceux-ci sont déjà employés comme caractéristiques normales du bateau-feu, on utilise des pavillons rouges au lieu de sphères noires.

3. En outre, comme mesure de précaution supplémentaire, le bateau-feu déradé:

a) De jour, arbore le signal par pavillons signifiant:

«Je ne suis pas dans ma position normale», selon les prescriptions du Code international de signaux;

b) De nuit, enflamme chaque quart d'heure au moins et simultanément deux feux de bengale, l'un rouge et l'autre blanc.

Lorsque les circonstances ne permettent pas l'emploi de feux de bengale, on montre simultanément un feu rouge et un feu blanc.

4. Enfin, le bateau-feu faisant route doit porter les feux et effectuer les appels sonores des navires en route et, s'il navigue par ses propres moyens, porter de jour le signal prévu au paragraphe 2.

§ 2

Овај Закон ступа у живот када се обнародује у »Службеним новинама«, а обавезну силу добија као што је то предвиђено у члану 5 и 6 реченог Споразума.

Препоручујемо свима нашим министрима да се о извршењу његовом старају, властима заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Understanding that this signature does not assume any obligations of the Netherlands Government in respect of the Netherlands Colonial Territories in the East and West Indies.

Разуме се да овај потпис не намеће никакве обавезе Владни Холандије што се тиче колонијалних и индискских територија у истоку и западу Индије.

Ernesto DE VASCONCELLOS
Manoel NORTONErnesto DE VASCONCELLOS
Manoel NORTON

ПРЕТСЕДНИШТВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Београд

У смислу Закона о пословном реду Народне скупштине част нам је поднети законски предлог о изменама и допунама Закона о судским таксама од 30 маја 1930 год. и на основу § 62 Закона о пословном реду тражимо хитност. **7. мај 1933**
20 марта 1933 године
Београд.

- Бошко Зељковић, с. р.
- Салих Баљић, с. р.
- Др. Славко Пиштелић, с. р.
- Милан Мијић, с. р.
- Б. Кујунцић, с. р.
- Др. Тодор Лазаревић, с. р.
- Симо Марјанац, с. р.
- Бранко Дрљача, с. р.
- Милан Грубановић, с. р.
- Стјепан Максимовић, с. р.

ЗАКОНСКИ ПРЕДЛОГ

о изменама и допунама закона о судским таксама од 30 маја 1930 год. § 1 (Оверење потписа и преписа) надодаје се тачки 3: за оверење потписа на мјеницама на којима је главни дужник (прихватник) земљорадник плаћа се за сваки оверени потпис ... 1 динар.

Напомена:

на надодаје се тачка IV која има да гласи: На поднесак, записник или регистар под поменом II, у колико је главни дужник (прихватник) земљорадник, подлежи такси од дин. 0.50 без обзира колико се потписа на једној исправи оверава. Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија кад се обнародује у Службеним новинама.

Образложење

Тешко стање земљорадника понукало је Народну скупштину и Краљевску Владу, да узме у заштиту земљорадника специјалним законом о заштити земљорадника. Тим законом је земљорадник обвезан да код банака продуљује своје мјенице тромјесечно. Код тих продуљења плаћа се за овјерење сваког потписа дин. 10.— и још к томе дин. 5.— на регистар. Код земљорадничких мјеница има обично 3 потписа. Пошто је земљорадник већином неписмен, то редовно плаћа код продуљења мјенице за оверење 3 потписа дин. 35.— (Сваки потпис дин. 10.— и за регистар дин. 5.— укупно дин. 35.—) а то је код 4 тромјесечна продуљења Дин. 140.— годишње.

Сиромашнији сељак је дужан редовно по мјеницама 100 до 500 дин. дјерт за веће своте није никад био способан.

Код продуљења мјенице од 100 дин. до 500 дин. плаћати за оверење потписа по 140 дин. годишње је претерано, јер то излази од 28% 140% Код продуљења мјенице од 1000 дин. оптерећење за 140 дин. за оверење потписа износи 14%.

Из горњих разлога је ова надопуна потребна. Бошко Зељковић, с. р., др. Богдан Видовић, с. р., Милан Грубановић, с. р., Симо Крстић, с. р., Милан А. Божић, с. р., Перо Грајић, с. р., Недељко Прањак, с. р., Марко Машић, с. р., Хазим Чохаџић, с. р., М. Петковић, с. р., Хасан Торомановић, с. р., Велимир Марковић, с. р., Василије Трбић, с. р., Бранко Аврамовић, с. р. Душан Поповић с. р. М. Степановић, с. р., Бока М. Ђирић, с. р., Емилијан Грбић, с. р., др. Јеша Видић, с. р., Тодор Р. Тоњић, с. р., Ристо Ђокић, с. р., Милан Ђуковић, с. р., Милан Ђ. Мијић, с. р., Симо Марјанац, с. р., Мустафа А. Мулалић, с. р., Живко Даниловић, с. р., Алек. Јовановић, с. р., Бранко Дрљача, с. р., Милан Стевановић, с. р., Милован Лазаревић, с. р., Коста Алексић, с. р., Јов. Р. Кандић, с. р., Влад. Милетић, с. р., Аранђ. Савић, с. р., Хаџи-Тодор Димитријевић, с. р., Душ. М. Живојиновић, с. р., У. П. Недељковић, с. р., Јов. Аранђеловић, с. р., Добр. Јовичић, с. р., Ник. Марковић, с. р., Булага Дервишић, с. р., П. Иванншевић, с. р., Павлич Алојзиј, с. р., др. Славко Пиштелић, с. р., др. Тодор Лазаревић, с. р., Б. Кујунцић, с. р., др. Стеван Васиљевић, с. р., Миладин Б. Величковић, с. р., Стр. Борисављевић, с. р., Вој. Куртовић, с. р., М. Петровић, с. р., Чед. И. Захарић, с. р., др. Костић, с. р., Т. Нинковић, с. р., Фрањо Маркић, с. р., Драгић Н. Шелмић, с. р., Раиђел Д. Никодијевић, с. р., Стјепан Максимовић, с. р., В. Шиљеговић, с. р., Милоје Сокић, с. р., Рад. Јевтић, с. р., Салих Баљић, с. р., Алија Селмановић, с. р.

7. мај 1933

Претседништво Министарског савета
Зак. Бр. 22
12 априла 1933 год.
Београд.

ПРЕТСЕДНИШТВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Београд

На основу § 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 19 децембра 1932 године част ми је доставити на сагласност Уредбу о поступку посредовања од 4 јануара 1933 године, коју је прописао Министарски савет на основу поменутог прописа и која је ступила на снагу 5 јануара 1933 године. Претседник Министарског савета,
Др: М. Сршкић, с. р.

7. мај 1933

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
Бр. 34392
6 априла 1933
Београд.

Господине претседниче,

Част ми је доставити Вам у прилогу оверени препис Уредбе о поступку посредовања с молбом, да изволите ту Уредбу у смислу § 6 Закона о продужењу важности о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 19 децембра 1932 го-

дине поднети Народном претставништву на сагласност.

Изволите, господине Претседниче, и овом приликом примити уверење о моме високом поштовању.

Министар правде
Б. Максимовић, с. р.

На основу § 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 19 децембра 1932 године, а по предлогу Министра правде Министарски савет прописује ову

УРЕДБУ

О ПОСТУПКУ ПОСРЕДОВАЊА

Члан 1

Дужник који је дошао у тешкоћу да одговара својим обавезама а над чијом имовином још није отворен стечај, може код среског суда, у чијем подручју има своје пребивалиште или седиште свога предузећа, предложити да се отвори поступак посредовања ради уређивања његових дугова. Овим поступком не могу се користити они дужници који по Закону о заштити земљорадника или уредбама изданим на основу овога Закона већ уживају нарочиту заштиту.

Члан 2

Предлог може се поднети писмено или усмено у записник суда.

Предлог мора да садржи:

1) списак веровника и дужника, уз означавање појединих тражбина и дугова, даље камате и дана доспелости за сваку од њих као и која обезбеђења за њих постоје;

2) попис остале имовине дужникове, уз означавање њене вредности;

3) означавање лица, које дужник предлаже за посредника.

Члан 3

Предлог за отварање поступка посредовања ће се одбацити ако постоји један од разлога за одбацавање предлога за отварање поступка за принудно поравнање ван стечаја поменутих у § 4 бр. 2 до 4 Закона о принудном поравнању ван стечаја.

Члан 4

Суд може о поднетом предлогу провести истражује које нађе за потребно, али мора своју одлуку донети најдаље за 3 дана од дана поднетог предлога.

Члан 5

Ако суд дозволи отварање поступка посредовања поставиће посредника и обавестиће о томе дужника. Суд ће за посредника поставити лице, које је предложио дужник, ако против његове особе не

постоје сумње, иначе које друго поуздано лице, које суд сматра за подесно.

Члан 6

Посреднику спада у дужност, да на основу нацрта за уређивање дугова, који је саставио дужник, а ако тај то није учинио, на основу нацрта који ће он сам саставити, покуша да постигне споразум између дужника и његовог веровника.

Члан 7

Посредник стоји под надзором суда. Он је дужан дати суду тражене извештаје и јавити му све што би могло дати повода по ступању суда, а нарочито обустави поступка посредовања.

Суд може посредника из важних разлога смени. Но пре но што донесе такву одлуку послушаће га ако је то могуће.

Посредник има право на накнаду фактичких издатака и на примерну награду.

Члан 8

Дужник несме од дана када је тражио отварање поступка посредовања па све док траје поступак оптерећивати или отуђивати своје непокретности. Таква правна дела су без правног дејства према веровницима. Суд ће наредити да се отварање поступка посредовања забележи у јавној књизи.

Члан 9

За време трајања поступка посредовања не могу се против дужника дозволити ни извршења ни обезбеђења, а извршења која су у току се обустављају до окончања поступка. За то време не може се ни отворати стечај над дужником и имовином. Ако је поднесен предлог за отварање стечаја пре отварања поступка посредовања, о таквом предлогу ће се одлучити тек пошто се доврши или обустави поступак посредовања и пошто се проведе поступак предвиђен у § 71. Стечајног Закона.

Суд може на молбу дужника који је тражио отварање поступка посредовања још пре отварања тог поступка дозволити привремену обуставу извршења која су у току ако то нађе за целисходно и по потреби уз обезбеђење.

Члан 10

Прописи члана 9 неће се примењивати на извршења која се воде ради наплате: 1) Тражбина и захтева за издржавање, који доспевају за време поступка;

2) Порези и других јавних дажбина, подразумевајући овде и приносе за осигурање прописане законом о осигурању радника или којим другим законом;

3) плате (наднице) лица која су запослена у радњи или у кућанству дужника.

Члан 11

Ако су преговори посредника довели до споразума између дужника и његових веровника о уређивању његових дугова, посредник ће суду поднети тај споразум написмено. Писмено мора

бити снабдевно изјавама дужника и веровника о престанку на споразум. Суд ће о томе без одлагања преслушати дужника и огласити поступак посредовања довршеним. У исто време наредиће брисање забележбе отварања поступка у јавној књизи (чл. 8).

Ако су потписи дужника и веровника на писмену о споразуму оверени од суда или јавног бележника, споразум има правно дејство као и поравнање склопљено пред судом.

Члан 12

Ако у року од 90 дана рачунајући од дана отварања поступка не дође до споразума између дужника и веровника, поступак посредовања ће се по службеној дужности обуставити.

Поступак посредовања обуставиће се и пре истека рока поменутог у првом ставу, ако дужник поднесе предлог за стварање поступка за принудно поравнање ван стечаја или за отварање стечаја или ако се појави какав узрок који би спречио отварање подрупа (чл. 3) или ако се утврди да је дужник учинио правна дела на штету веровника или неке веровнике ставио у повољније положаје на штету осталих веровника.

Пропис члана 11 став 1 о брисању забележбе у јавној књизи ће се и овде примењивати.

Члан 13

Ако се стечај или поступак за принудно поравнање ван стечаја отвори у исто време, када се поступак посредовања обустави, или се један или други поступак отвори по предлогу стављеном у року од 15 дана пошто је поступак посредовања обустављен, сматраће се да је на дан кад је дужник тражио отварање поступка посредовања постојала његова неспособност за плаћање.

Члан 14

Против одлука донесених у овом поступку од среског суда има места правном леку окружном суду. Одлука другостепеног суда је коначна.

Члан 15

Где не постоје срески судови, за поступак посредовања биће надлежни првостепени судови, а на подручју Великог суда у Подгорици окружни судови. Одлуке по овом поступку доноси код првостепеног односно окружног суда, судија, појединачно, а правни лек иде на апелациони суд, односно на Велики суд у Подгорици.

Члан 16

Прописи § 72 и 73 бр. 5 Закона о принудном поравнању ван стечаја ће се сходно примењивати и на дужника, који је тражио отварање поступка посредовања, као и на лица која за време тога поступка учине дело из параграфа 72 бр. 2 стечајног закона.

Члан 17

Ова Уредба добија обавезну снагу кад се обнародује у „Службеним новинама“.

Претседник Министарског савета

Др. М. Сршкић, с. р.

Бр. 940

4 јануара 1933 године

Београд

Министар Правде

Б. Максимовић, с. р.

(Следују потписи остале г.г. министара)

ПРЕТСЕДНИШТВО МИНИСТАРСКОГ САВЕТА

Зак. Бр. 23

Априла 1933 г.

Београд.

ПРЕТСЕДНИШТВО НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Београд.

На основу § 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 19 децембра 1932 године, част ми је доставити на сагласност Уредбу о регулисању исплата улога код појединих новчаних завода, коју је прописао Министарски савет на основу поменутог прописа и која је ступила на снагу 27 децембра 1932 године.

Претседник Министарског савета,

Др. М. Сршкић, с. р.

МИНИСТАРСКОМ САВЕТУ

У смислу прописа члана 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу, част нам је умолити Министарски савет да изволи усвојити Уредбу о регулисању исплата улога код појединих новчаних завода, чији се текст у прилогу % доставља.

Министар трговине и индустрије,

Др. Илија Шуменковић, с. р.

Министар правде,

Бож. Ж. Максимовић, с. р.

Министарски савет на седници својој од 26 децембра 1932 године, усвојио је у свему приложени текст Уредбе о регулисању исплате улога код појединих новчаних завода и решио је да се у будуће по прописима исте поступа.

Претседник Министарског савета

Др. М. Сршкић, с. р.

Министар без портфеља,

Др. Крамер, с. р.

Министар социјалне политике и народног здравља

И. Пуцел, с. р.

Министар без портфеља,

Др. Х. Карамехмедовић, с. р.

Министар без портфеља,

Др. Драг. С. Којић, с. р.
 Министар трговине и индустрије,
 Др. И. Шуменковић, с. р.
 Министар правде,
 Бож. Ж. Максимовић, с. р.
 Министар саобраћаја,
 Лаз. Радивојевић, с. р.
 Министар пољопривреде,
 Јурај Деметровић, с. р. (одваја се)
 Министар војске и морнарице,
 Армиски генерал,
 Драг. Ж. Стојадиновић, с. р.
 Министар шума и рудника,
 П. Матица, с. р.
 Министар финансија,
 Др. Мил. Ђорђевић, с. р.
 Министар грађевина,
 Др. Сркуљ, с. р.
 Министар иностраних послова,
 Б. Д. Јевтић, с. р.
 Министар унутрашњих послова,
 Жив. Ј. Лазић, с. р.
 Министар просвете,
 Др. Р. Станковић, с. р.,
 Министар физичког васпитања
 народа

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА
 МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ И ИНДУСТРИЈЕ
 ТРГОВИНСКО ОДЕЉЕЊЕ

II Бр. 13970/к

12. априла 1933 год.

Београд.

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

Министарски савет на седници својој од 26 XII. 1932 године усвојио је предлог господина Министра правде и мој, да се донесе Уредба о регулацији исплата улога код појединих новчаних завода. Ова је Уредба објављена у Службеним новинама бр. 27. XII. 1932 године.

Пошто се према чл. 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника од 20 XII. 1932 године, поменута Уредба има поднети на сагласност Народном претставништву, част ми је господине Претседниче, у прилогу доставити Вам Уредбу, с молбом, да је изволите поднети Народном претседништву на сагласност.

Изволите примити, господине Претседниче, и овом приликом уверење мога поштовања.

Министар трговине и индустрије,
 Др. Илија Шуменковић

На основу чл. 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу, Министарски савет прописује следећу

УРЕДБУ

О РЕГУЛИСАЊУ ИСПЛАТА УЛОГА КОД ПОЈЕДИНИХ НОВЧАНИХ ЗАВОДА

Чл. 1

Новчани заводи, који су активни, али нису у могућности да исплаћују у потпуности у уговореним роковима улоге на штедњу и на текући рачун, као и доспеле камате на исте, могу вршити дели-

мично исплату тих улога, односно доспелих камата, а према условима прописаним у следећим члановима.

Чл. 2
 Сваки новчани завод може отпочети делимично исплаћивање улога, кад извести о томе актом Министарство трговине и индустрије.

Уз тај акт завод ће приложити свој биланс према стању у то време, са потребним подацима и објашњењима. Како акт тако и биланс потписаће управни и надзорни одбор завода. За намерно дате нетачне податке чланови управног и надзорног одбора одговарају као за превару.

У исто време завод ће саопштити Министарству трговине и индустрије и скалу, у којој се утврђују износи које дотични завод мора и у будуће исплаћивати по улозима на штедњу и на текући рачун као и по доспелим каматама.

Износи предвиђени у скали претстављају минималне износе које завод мора исплаћивати. Ако би платежна способност завода дозвољавала и веће исплате, завод их може вршити.

Право исплате по тој скали завод стиче у оном моменту кад је извести Министарство трговине и индустрије о намери да се користи овом Уредбом.

Пре него што завод почне исплаћивати улоге по овој Уредби дужан је истаћи у свим својим историјама у којима се врше исплате објаву, која садржи скалу и све остале ближе услове исплате улога.

Чл. 3

По пријему акта, поменутог у чл. 2, Министар трговине и индустрије наредиће одмах преглед дотичног завода. По потреби он ће одредити и комесара да контролише рад завода. Код земљорадничких задруга комесара одредиће Министар трговине и индустрије у споразуму са Министром пољопривреде. Надлежност комесара одредиће Министар трговине и индустрије.

Чл. 4

По извршеном прегледу комитет Министара, у који улазе Министар трговине и индустрије и још четири Министра које ће одредити Министарски савет, доноси дефинитивну одлуку да ли се новчани завод може користити овом Уредбом или не. На основу ове одлуке Министар трговине и индустрије издаје решење о томе. Ово је решење извршно и против њега нема места тужбе на Државни савет.

Чл. 5

Поред исплата предвиђених у утврђеној скали (чл. 2) завод је дужан вршити следеће исплате у уговореним роковима:

- 1) Износе неопходно потребне за издржавање улагача и његове породице;
- 2) Износе потребне за исплату погребних трошкова;
- 3) Износе потребне за исплату јавних дажбина.

Чл. 6

Одредбе ове Уредбе о делимичном одлагању плаћања не важе за: улоге средишњег уреда за осигурање радника у Загребу и окружних уреда за осигурање радника.

Чл. 7

Нови улози, положени код завода, док се он већ отпочео служити одредбама ове Уредбе, имају

се исплаћивати у уговореним роковима и на њих се неће моћи примењивати ова Уредба.

Износи, које је завод дужан исплатити по овој Уредби, ако је улагач не подигне, имају се сматрати као нови улози.

Чл. 8

Ако би Министар трговине и индустрије нашао да предложена скала није правична и вређа интересе улагача, наредиће да се та скала исправи. Исто тако ће Министар наредити исправку скале, ако се извршеним прегледом (чл. 4) утврди да не одговара платежној способности тог завода.

Чл. 9

Новчаном заводу, који се користи овом Уредбом, не могу се за то време отказивати улози; откази учињени му пре тога времена не вреде.

Чл. 10

Дужник завода може се користити пребијањем својих дугова са својим потраживањима по улозима на штедњу или на текући рачун само у колико су та дуговања и потраживања постала пре него што се завод почео користити овом Уредбом. Улагачи по књижицама, које гласе на доносиоца, да би се користили правом пребијања, морају доказати да су били сопственици књижица пре рока када се завод почео користити овом Уредбом.

Чл. 11

За потраживања по улозима на штедњу и на текући рачун, као и по доспелим каматама на исте, може се тражити принудна наплата само за оне износе које је завод дужан да исплаћује по овој Уредби.

Чл. 12

Право коришћења овом Уредбом престаје кад се заводу отвори стечај, кад тражи принудно поравнање ван стечаја и кад се утврди да је завод пасиван.

Исто тако ће Министар трговине и индустрије одузети једном заводу ово право ако комитет Министара, предвиђен у чл. 5 ове Уредбе нађе да то захтевају интереси поверилаца.

Чл. 13

Новчани завод коме је дата Уредба по § 5 Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу може, кад му се ликвидитет поправи, затражити да се и на њега примене прописи ове Уредбе. У том циљу завод ће се обратити на Министарство трговине и индустрије с молбом уз коју ће приложити скалу по којој ће вршити исплате улога и доспелих камата (чл. 2).

По овој молби ће Министар трговине и индустрије донети решење према одредби чл. 4. Ако се таквим решењем одобрава заводу примена ове Уредбе, самим тим престаје важити раније дата Уредба по § 5 поменутог закона.

Чл. 14

Под новчаним заводима, у смислу прописа ове Уредбе, подразумевају се новчане установе, које су основане као акционарска друштва, задруге и њихови савези, као и штедионице самоуправних тела.

Чл. 15

Ова Уредба добија обавезну снагу кад се об-

народује у »Службеним новинама«, а важиће за време од годину дана по њеном ступању у живот.

Претседник Министарског савета,
Др. М. Сршкић, с. р.

Министар трговине и индустрије,

Др. И. Шуменковић, с. р.

Министар правде,

Бож. Максимовић, с. р.

(Следују потписи осталих Министара.)

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Одељење царина

Бр. 10667

20 априла, 1933 год.

у Београду

ПРЕТСЕДНИШТВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Београд

На основу § 12 тач. Финансијског закона за 1933/34 годину у вези са чл. 15 предлога Закона општој царинској тарифи, који је дана 20 јуна 1925 године ступио на снагу, част ми је у прилог под ./. поднети Народној скупштини на одобрење решење Министарског савета донето на седници од 7 априла 1933 године, по коме има напомену иза бр. 24 увозне тарифе предлога закона о општој царинској тарифи да се дода на крају нова реченица, која гласи: „одредба ове напомене важиће и при примени максималне тарифе“.

Министар финансија,

Др. Мил. Ђорђевић, с. р.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Одељење царина

Бр. 10105

12 априла, 1933 год.

Београд

МИНИСТАРСКОМ САВЕТУ,

Примедбама и напоменама уз поједине бројеве увозне царинске тарифе предвиђене су извесне повластице, у највећем броју ослобођења од царине, за робу обухваћену бројевима на које се те примедбе и напомене односе.

Критеријум којим се руководило при прописивању ових повластица био је, да оне могу доћи у обзир само приликом примене минималне тарифе, друкчије речено да се односе искључиво на робу пореклом из уговорних држава, изузев у случајевима где је изрично казано да оне важе и при примени максималне тарифе.

6 марта ове године престала је важност Трговинског уговора закљученог између наше државе и Немачке. Да се не би на робу немачког порекла погрешно примењивале ове повластице, као и да би се отклонила евентуална сувишна администрација, дато је упутство царинским властима којим ће се руководити при примени повластица предвиђених напоменама и примедбама из увозне тарифе. У томе упутству (бр. 6227/IV, од 4 марта 1933 године, Службене новине бр. 51 од 6 марта 1933 године), објашњено је, да повластице могу доћи у обзир једино у случајевима кад је у питању примена минималне тарифе, јер је то њихов прави карактер.

Овом мером хтело се отклонити да се те по-властице не би евентуалним грешкама и даље при-мењивале и на робу немачког порекла, пошто би се иначе Немачка, за највећи број својих артикала, користила увозом слободним од царине, и на тај начин би врло мало изгубила за своју робу од повластица које је уживала до отказа Трговинског уговора.

У царинској тарифи предвиђене су премед-бама или напоменама извесне повластице и за ону робу, која се у Немачкој уопште не производи. У ову врсту робе спада и земљин орах (кикерике) из бр. 17 увозне тарифе. По примедби после Т. бр. 24 земљин орах слободан је од увозне царине, ако би се употребио за справљање уља, под условима које пропише Министар финансија. Према томе, земљин орах у ту сврху увезен, може бити ослобо-ђен царине под условом да се увози из уговорне државе.

Услед овог, а пошто се земљин орах увози го-тово једино из неуговорних земаља, као што је Кина на пример, то би домаће фабрике на Југу наше државе, које из њега производе уље, морале обу-ставити рад, јер не би могле поднети максималну стопу царине којом је оптерећен земљин орах из неуговорних држава, 90 односно 130 динара у зла-ту од 100 кг.

У садањем времену, када је иначе незапосле-ност радништва велика, не би се смело никако до-зволити повећање незапослености, која би неми-новно наступила обустављањем рада у фабрикама уља. За то би требало учинити све што је могуће да се обустава рада отклони. Ово тим пре што су те фабрике уља на Југу принуђене да увозе из ино-странства уљане плодове услед веома слабе жетве мака за ове две последње године, а такође и репи-це у 1932 години.

Мера, која би се у том циљу могла предузети састојала би се у допуни напомене иза бр. 24. увоз-не царинске тарифе, којом би се објаснило да она важи и при примени максималне тарифе, т. ј. и за уљане плодове пореклом из неуговорних држава.

У осталом, ова допуна била би оправдана и с погледом да је извесним фабрикама уља дата до-звола да могу увести слободно од царине по наве-деној примедби извесне веће количине земљиног ораха без луске за справљање уља. Али, ступањем на снагу расписа бр. 6227/IV од 4. марта 1933 го-дине, пошто роба није увезена до 6. марта, а на-бављена је у неуговорној држави, ова су одобре-ња стављена ван снаге. Због тога, ове фабрике мо-гле би увести набављену робу само ако би платиле царину по максималној стопи. Природно је, међу-тим, да оне ту царину не би могле поднети, а не-мајући друге сировине, биле би принуђене да обу-ставе даљи рад. Као последица обуставе рада до-шло би отпуштање радника па би, вероватно, и оп-станак самих тих предузећа био доведен у питање.

Стога ми је част предложити Министарском савету да, на основу чл. 15 предлога закона о оп-штој царинској тарифи, донесе решење, којим ће се напомену из бр. 24. увозне тарифе предлога за-кона о општој царинској тарифи додати на крају нова реченица:

»Одредба ове напомене важиће и при примени максималне тарифе«.

Министар финансија
Др. Мил. Р. Ђорђевић, с. р.

Министарски савет на седници својој од 7.

априла 1933 године према предњем предлогу Го-сподина Министра финансија донео је следеће

РЕШЕЊЕ:

Напомену иза бр. 24 увозне тарифе предлога закона о општој царинској тарифи додаје се на крају нова реченица:

»Одредба ове напомене важиће и при примени максималне тарифе«.

Ово решење ступа на снагу на дан објародо-вања у »Службеним новинама«.

Претседник Министарског савета,
Др. М. Сршкић, с. р.

(Следују потписи остале господе Министара.)

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Краљевине Југославије

Одељење царина

Бр. 15101

IV

2 јуна 1933 године

у Београду:

ПРЕТСЕДНИШТВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Београд.

На основу § 12 тачке 18 Финансијског закона за 1933/34 годину, у вези члана 13 предлога Закона о општој царинској тарифи, који је дана 20 јуна 1925 године ступио на снагу, част ми је у прилогу под ./. поднети Народној скупштини на одобрење решење Министарског савета донето на седници од 23 маја 1933 године под Бр. 14150/IV.

Министар финансија,

Др. Мил. Р. Ђорђевић, с. р.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Краљевине Југославије

Одељење царина

Бр. 14150

23 маја 1933 год.

— Београд —

МИНИСТАРСКОМ САВЕТУ

Услед тога што је Република Аустрија, супрот-но одредбама Трговинског уговора обуставила до-воз свиња и меса из наше земље, док према Ма-ђарској то није учинила, потребно је да се са наше стране одговори сличном мером.

Стога ми је част предложити Министарском савету да изволи донети решење о забрани увоза робе, пореклом из Републике Аустрије, из бр. 442 до закључно 474, из бр. 527 до закључно 645, и из бр. 646 до закључно 682 увозне тарифе предлога Закона о општој царинској тарифи.

23 маја 1933 године

Београд.

Министар финансија,

Др. Мил. Р. Ђорђевић, с. р.

Министарски савет усвајајући изнеге разлоге, а на основу чл. 13 предлога Закона о општој цар-инској тарифи и у вези са § 2. тач. 2. Закона о укидању, измени и допуни законских прописа који се односе на Врховну државну управу

РЕШАВА:

- 1) Забрањује се увоз робе пореклом из Републике Аустрије, из следећих бројева увозне тарифе предлога Закона о општој царинској тарифи:
- а) из броја 442 па закључно до броја 474;
 - б) из броја 527 па закључно до броја 645; и
 - в) из броја 646 па закључно до броја 682.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Краљевине Југославије

Одељење царина

Бр. 15102

IV

2 јуна 1933 год.

у Београду.

ПРЕТСЕДНИШТВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Београд

На основу § 12 тачке 18 Финансијског закона за 1933/34 годину, у вези члана 13 Предлога закона о општој царинској тарифи који је дана 20 јуна 1925 године ступио на снагу, част ми је у прилогу под ./. поднети Народној скупштини на одобрење решење Министарског савета донето на седници од 31 маја 1933, под Бр. 14846/IV.

Министар финансија,

Др. Мил. Р. Ђорђевић, с. р.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Краљевине Југославије

Одељење царина

Бр. 14846

IV

31 маја 1933 год.

у Београду.

МИНИСТАРСКОМ САВЕТУ,

Обавештен сам да је Република Аустрија повукла забрану увоза свиња и меса пореклом из наше земље и да ће пропуштене контингенте накнадно одобрити.

Како је овим повлачењем од стране Републике Аустрије постигнуто оно ради чега је и донето решење Министарског савета Бр. 14150/IV од 23 маја 1933 године, то би било потребно да се и речено решење укине.

С тога предлажем Министарском савету да донесе решење, којим ће се укинути решење Бр. 14150/IV од 23 маја 1933 године.

Министар финансија,

Др. Мил. Р. Ђорђевић, с. р.

Министарски савет, уважавајући изнете разлоге, а на основу чл. 13 Предлога закона о општој царинској тарифи, у вези § 2 тачке 2 Закона о укидању, измени и допуни законских прописа који се односи на Врховну државну управу, као и тач. 2 решења Министарског савета Бр. 14150/IV — 1933 године,

РЕШАВА:

- 1) Укида се решење Министарског савета бр. 14150/IV од 23 маја 1933 године, о забрани увоза робе из Републике Аустрије.
- 2) Ово решење ступа на снагу на дан обнародовања у „Службеним новинама“, с тим, да се од забране увоза робе изузима и забрањена роба аустријског порекла, која је за време важења решења Бр. 14150/IV-1933 године била пријављена оп-

штом пријавом или је већ по стоварници била предата царинарници.

Решено на седници Министарског савета од 31 маја 1933 године Бр. 14846/IV.

Претседник Министарског савета

Др. М. Сршкић, с. р.

(Следују потписи осталих министара)

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ,

Одбор за проучавање законског предлога о изменама и допунама Закона о лекарима специјалистима за болести уста и зуба и о зубним техничарима од 18 новембра 1930 године, који је Сенат вратио Народној скупштини на даље решавање, у смислу члана 64 Устава Краљевине Југославије и § 66 Закона о пословном реду у Сенату, састао се данас, 4 априла 1933 године, и проучио измене које је у овом законском предлогу учинио Сенат, па је нашао, да се све учињене измене могу усвојити.

Одбору је част предложити Народној скупштини да овај законски предлог усвоји са свима изменама и допунама које је Сенат учинио.

Одбор је одредио за известиоца и др. Живана Лукића народног посланика.

4 априла 1933 године

Београд

Претседник Одбора,

Др. Богдан Видовић, с. р.

Секретар,

Др. Д. Јевремовић, с. р.

Чланови:

Др. Св. Михајловић, с. р.

Др. Ђ. Остојић, с. р.

Др. Живан М. Лукић, с. р.

Др. Никола Кешљевић, с. р.

Др. Богумил Вошњак, с. р.

Др. Филип Лазаревић, с. р.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Одбор за проучавање законског предлога о обавезном телесном васпитању, на својим седницама свестрано је проучио упућени му законски предлог и у току свога рада учинио следеће измене и допуне:

У § 2 после речи „прописаном од“ остали се део мења и гласи: „Министар физичког васпитања народа а у сагласности са појединим Министрима у чију надлежност све школе спадају.“

У § 5 у другом ставу место речи „у року од 15 дана“ треба ставити „у року од 30 дана“.

У § 7 тачка друга се мења и гласи: „У соколским друштвима и четарама, у удружењима и установама, којима је циљ телесно васпитање под условима овог закона.“

Тачка 3 се брише.

У § 8 у првом ставу бришу се речи: „У седници народне основне школе“ и „на којем има најмање 30 лица (обвезника) обавезног телесног васпитања“, после „основаће се“ умеће се „према броју обвезника и приликама насеља један или више празничних течајева у којима“.

У § 9 после речи: „установама“ бришу се речи

„којима је диљ телесно васпитање“ ставља се „(§ 7 тачка 2)“, у трећем ставу после речи „чланови“ брише се реч „ових“, а место речи „и установама“ ставља се „наведених“ у § 7 тачке 2.

У § 11 (пређе 12) бришу се речи: „и у приватним школама за телесно васпитање“.

§ 13 законског предлога брише се.

У § 12 (пређе 14) у трећем ставу бришу се речи: „као и ученика приватних школа за телесно васпитање“.

У § 13 (пређе 15) мења се и гласи: „одржавање наставе у празничним течајевима вршиће се на отвореном простору и у просторијама државних, бановинских, професионалних и самоуправних школа и осталих зграда које могу према месним потребама тој сврхи послужити.“

У § 14 (пређе 16) у првом ставу у тачци 1 после речи „лица“, умећу се речи „са квалификованом спремом“.

Тачка 2 мења се и гласи: „У удружењима и установама (§ 7 тачка 2) лица из средине тих удружења и установама.“

Тачка 3 се брише.
§ 17 (пређе 19) мења се и гласи: „Врховни надзор над обавезном наставом телесног васпитања врши Министар физичког васпитања народа преко општих управних власти којима ће се према потреби дати стручни референти (надзорници обавезног телесног васпитања).“

Опште управне власти организују празничне течајеве, издају потребна упутства и старају се за правилно извођење обавезне наставе телесног васпитања.“

У § 20 (пређе 22) на крају прве тачке изостављају се речи: „надзорнику обавезног телесног васпитања односног подручја“, а ставља се „надлежним властима“.

У тачци 2 на крају додају се речи: „уколико њима располажу“.

У тачци 3 бришу се речи: „надзорником обавезног телесног васпитања“ а ставља се: „надлежном власти“ а ставља се: „надлежном власти обавезног телесног васпитања.“ На крају исте тачке додаје се: „уколико њима располаже“.

У тачци 4 бришу се речи: „огрева, осветљења, послуге, чишћења просторија и слично“.

У тачци 5 место речи: „надзорницима“ ставља се: „надлежном влашћу“.

У тачци 6 бришу се речи: „и помоћи“.

У § 21 (пређе 23) мења се први и други став и гласи: „при свакој општинској управи образоваће се фонд празничног течаја у који улазе поклонима, други приходи и све казне изречене због неизвршавања овог закона“.

Овим фондом управља и рукује општинска управа у споразуму са надлежном влашћу“.

§ 22 (пређе 24) мења се и гласи:

„1) Обвезници обавезне наставе телесног васпитања који се налази у школама, њихови родитељи, старатељи и послодавци потпадају у случају, да се огреше о овај закон под дисциплинско кажњавање школа, у којима се обвезници налазе под дисциплинским прописима тих школа.“

2) Обвезници обавезне наставе телесног васпитања ван школе, уколико се налазе у соколским друштвима, четама, надаље у друштвима и установама наведенима у § 7 тачка 2 овог Закона — кажњаваће се за неизвршење обавеза из овог Закона

по дисциплинским правилима тих друштава и удружења.
3) Обвезници обавезне наставе телесног васпитања у празничним течајевима кажњаваће се за неизвршење и кршење овог Закона општој управној власти првог степена а на пријаву наставника течаја опоменом, укором, за теже случајеве и глобом од 5 до 500 динара или затвором до 5 дана.

Истом казном казниће се и њихови родитељи, старатељи и послодавци уколико проузрокују неиспуњавање обавеза или непослушност обвезника.

4) Истом казном кажњаваће се и трећа лица, која проузроче на било који начин неиспуњавање обавезе по овом Закону по обвезницима, њиховим родитељима, старатељима или послодавцима.

5) Ко јавно или на ма који други начин позива на отпор или непослушност према властима или ком службенику предвиђеном у овом Закону, казниће се затвором до годину дана.

Ко власти или службенике у вршењу званичне дужности по овом Закону изложи поруци или презрењу, казниће се затвором до 6 месеци и новчано до 5.000. — динара.

На пријаву наставника течаја обавезног телесног васпитања Окружни несуд по званичној дужности вршити истрагу (извиђање) и суђење овим кривцима.“

У § 24 (пређе 26) број „2“ замењује се са „3“.

У § 25 (пређе 27) после речи: „Министар саобраћаја да“ умећу се речи: „у споразуму са Министром физичког васпитања народа“.

Одбору је част предложити Народној скупштини законски предлог са горњим изменама и допунама да га изволи у целости усвојити.

Одбор је одредио за известиоца г. др. Стјепана Бачића, народног посланика.

Претседник Одбора,

Др. Драг. Краљевић, с. р.

Секретар,

Др. Стјепан Бачић, с. р.

Чланови:

Комаћ Албин, с. р.

Др. Богдан Видовић, с. р.

Др. Људевит Пивко, с. р.

Миливој Степанов, с. р.

Др. Милослав Стојадиновић, с. р.

Никола Хрибар, с. р.

Душан Живојиновић, с. р.

Др. Гавро Санто, с. р.

Др. Ауер Људевит, с. р.

Антон Церер, с. р.

Виктор Физир, с. р.

Анте Ађић, с. р.

Стјепан Шифтар, с. р.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Скупштински одбор, коме је на основу § 53 Закона о пословном реду у Народној скупштини, а у вези одлуке Народне скупштине донете на 46 редовном састанку од 27 марта 1933 године, поверен на проување законски предлог „о преносу права власности имања у Београду у Крунској улици бр. 22 са Гимнастичког друштва „Душан Силни“, на соколско друштво Београд-Матица, и о укидању

ограничења својине из Указа од 3 марта 1905 године“, завршио је свој рад на седници Одбора одржаној 29 марта 1933 године.

Одбор је једногласно усвојио текстуално предложени му законски предлог у начелу и поједино-

стима, те према томе Одбору је част предложити Народној скупштини, да овај законски предлог изволи усвојити.

За известиоца Одбор је одредио г. др. Стјепана Бачића.

Претседник Одбора,
Др. Краљевић, с. р.

Секретар,

Др. Стјепан Бачић, с. р.

Чланови:

Коман Албин, с. р.

Др. Богдан Видовић, с. р.

Др. Људевит Пивко, с. р.

Антон Церер, с. р.

Никола Хрибар, с. р.

Стјепан Шифтар, с. р.

Др. Милослав Стојадиновић, с. р.

Др. Ауер Људевит, с. р.

Др. Гавро Санто, с. р.

Анте Аџић, с. р.

Миливоје Степанов, с. р.

Душан Живојиновић, с. р.

Виктор Физир, с. р.

називања својине на 3 марта 1905 го-
дине, завршио је свој рад на седници Одбора одр-
жаног 29 марта 1905 године.
Одбор је једногласно усвојио текст закона пред-
ложеног му законски предлог у нареду и поједино-
стима, те преза коме Одбору је јавно предлозили
Народној скупштини, да овај законски предлог
за извршење Одбор је одредио г. др. Стјепан-
а Барића.

Претседник Одбора,
Др. Криванин, с. р.

Секретар,
Др. Стјепан Барић, с. р.

Чланови:

- Коман Аљдин, с. р.
- Др. Борзан Видовић, с. р.
- Др. Ђурђевић Пивко, с. р.
- Антон Церер, с. р.
- Никола Хриштар, с. р.
- Стјепан Шифтар, с. р.
- Др. Милослав Стојановић, с. р.
- Др. Лујер Ђурђевић, с. р.
- Др. Гавро Санти, с. р.
- Анте Аћин, с. р.
- Миланкоје Степанов, с. р.
- Душан Животиновић, с. р.
- Виктор Физар, с. р.